

**NÁVRH
STÁTNÍHO ZÁVĚREČNÉHO ÚČTU
ČESKÉ REPUBLIKY
ZA ROK 2011**

**F.
ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ DALŠÍCH SLOŽEK
VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ A O FONDECH
ORGANIZAČNÍCH SLOŽEK STÁTU**

Obsah

I.	INFORMACE O HLAVNÍCH VÝSLEDKÁCH HOSPODAŘENÍ STÁTNÍCH FONDŮ ČR.....	1
1.	SOUHRNNÁ CHARAKTERISTIKA HOSPODAŘENÍ STÁTNÍCH FONDŮ	1
2.	STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ.....	1
3.	STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND.....	2
4.	STÁTNÍ FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY	3
5.	STÁTNÍ FOND ROZVOJE BYDLENÍ	4
6.	STÁTNÍ FOND PRO PODPORU A ROZVOJ ČESKÉ KINEMATOGRAFIE	5
7.	STÁTNÍ FOND KULTURY	6
8.	SOUHRNNÁ CHARAKTERISTIKA VĚŘITELSKÉ POZICE STÁTNÍCH FONDŮ	7
II.	HOSPODAŘENÍ ROZPOČTŮ ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ, DOBROVOLNÝCH SVAZKŮ OBCÍ A REGIONÁLNÍCH RAD REGIONŮ SOUDRŽNOSTI ZA ROK 2011	8
1.	CELKOVÉ VÝSLEDKY HOSPODAŘENÍ KRAJŮ, OBCÍ, DOBROVOLNÝCH SVAZKŮ OBCÍ A REGIONÁLNÍCH RAD REGIONŮ SOUDRŽNOSTI.....	9
2.	PŘÍJMY A VÝDAJE KRAJŮ	11
3.	PŘÍJMY A VÝDAJE OBCÍ A DSO	18
4.	HOSPODAŘENÍ REGIONÁLNÍCH RAD REGIONŮ SOUDRŽNOSTI	28
5.	VÝVOJ ZADLUŽENOSTI	31
III.	VÝSLEDKY HOSPODAŘENÍ ZDRAVOTNÍCH POJIŠŤOVEN	36
IV.	PŘEHLED O STAVECH FONDŮ ORGANIZAČNÍCH SLOŽEK STÁTU	42

I. Informace o hlavních výsledcích hospodaření státních fondů ČR

1. Souhrnná charakteristika hospodaření státních fondů

Hospodaření státních fondů za rok 2011 skončilo debetním saldem v úhrnné výši přesahující 7,7 mld. Kč. Rozsah činnosti státních fondů byl ovlivněn celkovým stavem ekonomiky, provázeným mnoha nepříznivými dopady. Charakteristickým rysem bylo nenaplnění objemu rozpočtovaných příjmů a to jak daňových, tak i nedaňových příjmů, kde celkový propad činil 0,6 mld. Kč. Objemově nejvýraznější neplnění skutečných příjmů oproti rozpočtovaným hodnotám však představuje výrazně nižší čerpání dotací z prostředků státního rozpočtu, jež se obecně týkalo všech státních fondů, které pro krytí části svých výdajů využívají těchto zdrojů. Současně většina státních fondů (s výjimkou Státního fondu pro podporu a rozvoj české kinematografie) redukovala výši skutečných výdajů oproti částkám rozpočtovaným na rok 2011. Celkovou výši dosaženého výsledného schodku státních fondů ovlivnilo zejména záporné saldo příjmů a výdajů Státního fondu životního prostředí (7,2 mld. Kč), v menší míře pak Státního zemědělského intervenčního fondu (1,2 mld. Kč).

Tabulka č. 1: Přehled ukazatelů finančního hospodaření státních fondů (v mil. Kč)

	Rozpočet na rok 2011	Skutečnost za rok 2011	Plnění v %
PŘÍJMY			
Daňové příjmy	17 501,4	17 261,0	98,6
Nedaňové příjmy	16 451,9	16 086,2	97,8
Kapitálové příjmy	0,0	0,5	x
Přijaté transfery	150,0	133,5	89,0
Přijaté dotace	97 219,6	70 031,7	72,0
z toho: ze státního rozpočtu	96 366,9	69 184,6	71,8
Příjmy státních fondů celkem	131 322,9	103 512,9	78,8
VÝDAJE			
Běžné výdaje	65 834,7	53 664,5	81,5
Kapitálové výdaje	81 971,7	57 602,4	70,3
Výdaje státních fondů celkem	147 806,4	111 266,9	75,3
Saldo příjmů a výdajů	-16 483,4	-7 754,0	x
FINANCOVÁNÍ	16 483,4	7 754,0	x
z toho:			
změna stavu na bankovních účtech	17 750,0	9 001,8	x
změna stavu bankovních úvěrů	-1 016,6	-997,5	x
změna stavu nebankovních půjček	-250,0	-250,3	x

2. Státní fond životního prostředí

Na plnění příjmů rozpočtu Státního fondu životního prostředí (SFŽP) se podílely příjmy z poplatků za znečišťování životního prostředí (cca 1,8 mld. Kč), dotace ze státního rozpočtu na technickou asistenci programů EU ve výši 151,7 mil. Kč, pokuty, postihy (46 mil. Kč), úroky z vkladů (102,6 mil. Kč) i splátky z dříve poskytnutých půjček (244 mil. Kč). Finanční prostředky ve výši téměř 1 mld. Kč získal fond z prodeje emisních kreditů na základě Kjótského protokolu, přičemž tyto prostředky byly účelově vyčleněny pro financování

programu Zelená úsporám. Celkovými příjmy fondu ve výši přesahující 3,3 mld. Kč došlo k překročení rozpočtované částky o 417 mil. Kč (tj. o 14,3 %).

Z celkových realizovaných výdajů SFŽP v rozsahu 10,5 mld. Kč tvořily převážnou část (cca 9,9 mld. Kč) výdaje na smluvní akce včetně programu Zelená úsporám, zaměřené především na podporu aktivit v oblasti ochrany ovzduší (8,8 mld. Kč) a ochrany vod (0,6 mld. Kč), z toho kofinancování akcí podporovaných EU činilo 0,7 mld. Kč. Převážná část objemu finančních prostředků byla poskytnuta formou dotací (9,7 mld. Kč), návratné formy podpory dosáhly celkové hodnoty 0,2 mld. Kč. V rámci programu Zelená úsporám bylo na podporu úspory energie a obnovitelných zdrojů pro rodinné domky a bytové domy vyplaceno 8,6 mld. Kč. V roce 2011 byla poskytnuta podpora 6 projektům ISPA / Fondu soudržnosti, jejichž prioritou je ochrana vod, nakládání s odpady, ochrana ovzduší a odstraňování starých ekologických zátěží, a to v celkové výši 0,3 mld. Kč. Výdaje spojené s vlastní činností kanceláře SFŽP činily 0,6 mld. Kč.

Ke 31.12.2011 vykázal SFŽP zůstatek peněžních prostředků na bankovních účtech ve výši 16,1 mld. Kč, z toho 9,5 mld. Kč na účtech programu Zelená úsporám.

Tabulka č. 2: Příjmy a výdaje Státního fondu životního prostředí (v tis. Kč)

UKAZATEL	Státní fond životního prostředí			
	Skutečnost 2010	Rozpočet 2011	Skutečnost 2011	plnění %
PŘÍJMY				
Daňové příjmy	1 555 519	1 253 000	1 435 090	114,5
Nedaňové příjmy	7 087 326	1 382 000	1 745 586	126,3
Kapitálové příjmy	0	0	0	x
Přijaté transfery	0	0	0	x
Přijaté dotace	216 711	280 000	151 689	54,2
z toho: ze státního rozpočtu	216 711	280 000	151 689	54,2
PŘÍJMY CELKEM	8 859 556	2 915 000	3 332 365	114,3
VÝDAJE				
Běžné výdaje	801 884	994 042	740 986	74,5
Kapitálové výdaje	3 144 769	11 407 672	9 783 785	85,8
VÝDAJE CELKEM	3 946 653	12 401 714	10 524 771	84,9
SALDO PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	4 912 903	-9 486 714	-7 192 406	x

3. Státní zemědělský intervenční fond

V průběhu roku 2011 se uskutečnily změny schváleného rozpočtu Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF), které se týkaly zajišťování Společné zemědělské politiky. Jednalo se především o navýšení zdrojů a jejich užití o 5,5 mld. Kč pro výplaty závazků z předchozích let, o zvýšení dotace pro financování národních doplňkových plateb k přímým podporám (na 884 mil. Kč), tvorbu rezervy na společnou organizaci trhu a snížení dotace na Program rozvoje venkova o 350 mil. Kč. Celkové zdroje SZIF představovaly 51,3 mld. Kč, z toho 49,7 mld. Kč tvořily rozpočtované příjmy a 1,6 mld. Kč ostatní zdroje (zůstatek na účtech, úvěr na intervenční nákupy).

U SZIF představovaly dotace ze státního rozpočtu (kapitoly MZe) více než 96 % upraveného rozpočtu příjmů. Dalšími zdroji SZIF byly převod zůstatku z roku 2010, tržby z prodeje, výběry za cukr a rovněž cizí zdroje, představované úvěrem čerpaným na intervenční nákupy. Oproti roku 2010 došlo k nižšímu čerpání dotací ze státního rozpočtu, určených na financování Společné zemědělské politiky o téměř 3,1 mld. Kč.

Objemově nejvyšší výdaje SZIF v rámci Společné zemědělské politiky vycházely z příslušných nařízení Rady (ES) a zahrnovaly přímé platby na plochu zemědělské půdy, platbu za rajčata, platbu za cukr, doplňkové platby TOP-UP a zvláštní podpory (celkem téměř 20 mld. Kč). Na Program rozvoje venkova, jako nástroj pro čerpání finančních prostředků z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, bylo uvolněno celkem přes 14 mld. Kč. Realizace opatření v rámci Společné organizace trhu, která zahrnuje vyplácení finanční podpory, vývozní subvence, dotace a odvody, intervenční nákupy a propagaci zemědělských produktů dosáhla hodnoty 1,9 mld. Kč. Běžné výdaje fondu, uskutečněné v roce 2011 na 74,4 % a současně kapitálové výdaje realizované na 56,5 %, znamenaly celkově snížení čerpání výdajů proti upravenému rozpočtu o 15,2 mld. Kč. Na celkovém užití zdrojů se významnou měrou podílely zdroje EU (resp. prostředky kryté příjmem z EU), které tvořily cca 81 % celkových výdajů SZIF.

Tabulka č. 3: Příjmy a výdaje Státního zemědělského intervenčního fondu (v tis. Kč)

UKAZATEL	Státní zemědělský intervenční fond			
	Skutečnost 2010	Rozpočet 2011	Skutečnost 2011	plnění %
PŘÍJMY				
Daňové příjmy	140 588	137 437	208 283	151,5
Nedaňové příjmy	462 864	1 025 212	1 099 730	107,3
Kapitálové příjmy	403	0	320	x
Přijaté transfery	0	0	0	x
Přijaté dotace	37 114 150	48 511 667	34 042 277	70,2
z toho: ze státního rozpočtu	37 092 491	48 488 967	34 025 212	70,2
PŘÍJMY CELKEM	37 718 005	49 674 316	35 350 610	71,2
VÝDAJE				
Běžné výdaje	31 358 471	40 881 853	30 413 917	74,4
Kapitálové výdaje	6 960 232	10 853 954	6 137 131	56,5
VÝDAJE CELKEM	38 318 703	51 735 807	36 551 048	70,6
SALDO PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	-600 698	-2 061 491	-1 200 438	x

4. Státní fond dopravní infrastruktury

Schválený rozpočet Státního fondu dopravní infrastruktury (SFDI) byl v průběhu roku na straně příjmů upraven navýšením dotací ze státního rozpočtu o nespotřebované prostředky z minulých let (tzv. nároky) o 15,4 mld. Kč a rozhodnutím Ministerstva dopravy o poskytnutí účelových dotací na opravy dopravní infrastruktury ve vlastnictví státu a opravy silnic I. třídy (0,6 mld. Kč). Naproti tomu byla snížena dotace na krytí deficitu hospodaření SFDI o 300 mil. Kč. Rozpočet výdajů SFDI na rok 2011 byl upraven o prostředky na úhradu výdajů neuskutečněných v minulých letech a o 0,6 mld. Kč ve vazbě na zmíněné navýšení příjmů z titulu účelových dotací na opravy silnic. Příjemcům byly v návaznosti na rozhodnutí Ministerstva dopravy kráceny prostředky z úvěru od EIB. Spolu s nealokovanými prostředky z Operačního programu Doprava a prostředky určenými na předfinancování projektů spolufinancovaných z fondů EU dosáhl upravený rozpočet výdajů SFDI hodnoty 81,8 mld. Kč.

Celkové realizované příjmy SFDI v roce 2011 dosáhly 63,4 mld. Kč, což představuje plnění na 81,9 %. Na výpadku daňových příjmů ve výši 0,5 mld. Kč se podílely výnosy ze silniční daně (o 0,5 mld. Kč) a příjmy ze spotřební daně z minerálních olejů (o 0,2 mld. Kč). Naopak vyšší inkaso bylo dosaženo u poplatků za užívání dálnic a rychlostních komunikací, kde se projevilo otevření nových zpoplatněných úseků komunikací i zvýšení sazeb mýtného a rozpočet byl překročen téměř o 0,3 mld. Kč. Dotace ze státního rozpočtu byly čerpány

v úhrnné výši téměř 35 mld. Kč, tedy na 73,6 % rozpočtované hodnoty. Celkem 830 mil. Kč tvořily převody výnosů z privatizovaného majetku. U ostatních příjmů se nepodařilo naplnit položku splátky návratných finančních výpomocí (33,2 % rozpočtované částky), které jsou poskytovány příjemcům na předfinancování výdajů projektů kofinancovaných z fondů EU (mimo Operační program Doprava), a to zejména vzhledem k časovému nesouladu mezi poskytováním půjček a jejich splácením.

Prostředky z rozpočtu SFDI byly směřovány zejména jednotlivým příjemcům na opravy a údržbu dopravní infrastruktury (36,5 mld. Kč), na společné programy spolufinancované z fondů EU v rámci tzv. Operačního programu Doprava (19,4 mld. Kč), na úhradu národních podílů projektů spolufinancovaných úvěrem od EIB (4,4 mld. Kč) a na odstranění škod způsobených povodněmi z let 2009 a 2010 (0,7 mld. Kč). Běžné výdaje SFDI byly v roce 2011 splněny na 94,3 % a kapitálové na 69,4 %. Celkové snížení proti upravenému rozpočtu o 19,4 mld. Kč se týkalo vesměs výdajů ve prospěch rozvoje, výstavby, údržby a modernizace silnic a dálnic, železničních dopravních cest a vnitrozemských vodních cest.

Příjmy SFDI v roce 2011 převyšovaly výdaje o 1 mld. Kč, volné peněžní prostředky k 31.12.2011 dosáhly částky téměř 5,4 mld. Kč. Přebytek prostředků v rozpočtu SFDI byl pozitivně ovlivněn zejména nevyčerpáním rozpočtovaných výdajů jednotlivými příjemci, v menší míře i samotným aparátem SFDI.

Tabulka č. 4: Příjmy a výdaje Státního fondu dopravní infrastruktury (v tis. Kč)

UKAZATEL	Státní fond dopravní infrastruktury			
	Skutečnost 2010	Rozpočet 2011	Skutečnost 2011	plnění %
PŘÍJMY				
Daňové příjmy	15 183 905	16 100 000	15 606 401	96,9
Nedaňové příjmy	10 135 451	12 956 786	11 979 238	92,5
Kapitálové příjmy	0	0	165	x
Přijaté transfery	0	0	0	x
Přijaté dotace	55 287 841	48 343 949	35 804 721	74,1
z toho: ze státního rozpočtu	47 603 758	47 513 949	34 974 721	73,6
PŘÍJMY CELKEM	80 607 197	77 400 735	63 390 525	81,9
VÝDAJE				
Běžné výdaje	21 788 887	22 548 480	21 273 051	94,3
Kapitálové výdaje	56 218 253	59 206 462	41 076 669	69,4
VÝDAJE CELKEM	78 007 140	81 754 942	62 349 719	76,3
SALDO PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	2 600 057	-4 354 207	1 040 805	x

5. Státní fond rozvoje bydlení

Celkové výdaje Státního fondu rozvoje bydlení (SFRB), rozpočtované ve výši 1,6 mld. Kč byly skutečně realizovány v rozsahu přesahujícím 1,5 mld. Kč, tj. na 94,4 %. Rozpočet byl v roce 2011 zaměřen na program oprav a modernizaci bytových domů (PANEL / NOVÝ PANEL), program na pomoc mladým rodinám při pořízování bytu i na výstavbu sociálních nájemních bytů. Smluvně se SFRB v roce 2011 nově zavázal k programovým výdajům ve výši téměř 1,3 mld. Kč. Skutečné čerpání proběhlo v objemu 0,9 mld. Kč, přičemž převážná část z této částky (880 mil. Kč) se týkala smluv uzavřených v předchozích letech. Z nově uzavřených smluv bylo vlastníkům bytových domů vyplaceno 32 mil. Kč. V menší míře pokračovala rovněž podpora obnovy bytového fondu v souvislosti s odstraňováním následků povodní z roku 2009 a 2010, a to formou zvýhodněných úvěrů obcím a fyzickým osobám. Celkové výdaje SFRB byly splněny na 94,4 %, což proti upravenému rozpočtu představuje

snížení o 92 mil. Kč. Tento výsledek byl ovlivněn způsobem čerpání jednotlivých podpor poskytovaných Fondem, kdy smluvně uzavřenou dotaci v rámci příslušného programu lze čerpat po dobu několika let.

Skutečné příjmy SFRB dosáhly částky 1,1 mld. Kč. Překročení schváleného rozpočtu na rok 2011 o 7 % (o 75 mil. Kč), bylo především důsledkem vyššího objemu splátek z poskytnutých úvěrů při jejich předčasném splacení, což se projevilo zvýšením inkasa v rozsahu 130 mil. Kč. Částečnou korekci představovaly nižší než rozpočtované příjmy z úroků a zejména pak nižší čerpání dotací z rozpočtu Ministerstva pro místní rozvoj na úhradu příspěvků ke krytí části úroků z úvěrů poskytovaných v rámci programu Nový panel (o 51 mil. Kč).

Tabulka č. 5: Příjmy a výdaje Státního fondu rozvoje bydlení (v tis. Kč)

UKAZATEL	Státní fond rozvoje bydlení			
	Skutečnost 2010	Rozpočet 2011	Skutečnost 2011	plnění %
PŘÍJMY				
Daňové příjmy	0	0	0	x
Nedaňové příjmy	1 365 461	981 000	1 107 061	112,9
Kapitálové příjmy	299	0	0	x
Přijaté transfery	0	0	0	x
Přijaté dotace	0	84 000	33 000	39,3
z toho: ze státního rozpočtu	0	84 000	33 000	39,3
PŘÍJMY CELKEM	1 365 760	1 065 000	1 140 061	107,0
VÝDAJE				
Běžné výdaje	1 161 652	1 271 200	1 119 286	88,0
Kapitálové výdaje	917 669	374 800	434 694	116,0
VÝDAJE CELKEM	2 079 321	1 646 000	1 553 980	94,4
SALDO PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	-713 561	-581 000	-413 919	x

6. Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie

Obdobně jako Státní fond kultury, tak i Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie (SFPRČK) neobdržel dotaci ze státního rozpočtu a ani nečerpal prostředky z fondů EU. Překročení celkových příjmů proti rozpočtu o 26,4 mil. Kč (tj. o 11,3 %) ovlivnily zejména vyšší příjmy z obchodování s filmy fondu. V souladu se zákonem č. 304/2007 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s dokončením přechodu zemského analogového televizního vysílání na zemské digitální vysílání, obdržel SFPRČK prostředky ve výši 133,5 mil. Kč. Rozpočtované výdaje (celkem 234 mil. Kč) byly překročeny o 22,6 mil. Kč (tj. o téměř 10 %). Skutečné kapitálové výdaje byly charakterizovány vyšším objemem vyplacených investičních podpor na tvorbu, výrobu, distribuci a propagaci kinematografických děl i na modernizaci a technický rozvoj české kinematografie. Finanční podpory tvoří každoročně podstatnou část celkových výdajů, v roce 2011 bylo vyplaceno celkem více než 192 mil. Kč, což představovalo téměř 75 % celkových výdajů SFPRČK. Překročení položky kapitálových výdajů o 38,2 mil. Kč (tj. o 33 %) oproti schválenému rozpočtu na rok 2011 bylo částečně korigováno nedočerpáním výdajové položky na běžné výdaje o 15,6 mil. Kč (tj. o 13,2 %).

Tabulka č. 6: Příjmy a výdaje Státního fondu pro podporu a rozvoj české kinematografie (v tis. Kč)

UKAZATEL	Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie			
	Skutečnost 2010	Rozpočet 2011	Skutečnost 2011	plnění %
PŘÍJMY				
Daňové příjmy	13 865	11 000	11 261	102,4
Nedaňové příjmy	89 853	73 000	115 717	158,5
Kapitálové příjmy	0	0	0	x
Přijaté transfery	150 000	150 000	133 468	89,0
Přijaté dotace	0	0	0	x
z toho: ze státního rozpočtu				
PŘÍJMY CELKEM	253 718	234 000	260 446	111,3
VÝDAJE				
Běžné výdaje	96 767	118 217	102 614	86,8
Kapitálové výdaje	215 684	115 783	153 972	133,0
VÝDAJE CELKEM	312 451	234 000	256 586	109,7
SALDO PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	-58 733	0	3 860	x

7. Státní fond kultury

Státní fond kultury (SFK) vykonával svoji činnost v souladu se zákonem č. 239/1992 Sb. O Státním fondu kultury a hospodařil s finančními prostředky ze zdrojů stanovených mu tímto zákonem. Celkové příjmy fondu, rozpočtované ve výši 33,9 mil. Kč byly překročeny o téměř 5 mil. Kč, tj. o 14,6 %. Převážnou část příjmů SFK přitom tvořily obdobně jako v minulých letech příjmy z pronájmu nemovitostí a pozemků, které představovaly 84 % z celkových příjmů. Fond neobdržel dotaci ze státního rozpočtu ani nečerpal prostředky z fondů EU. Celkové výdaje SFK rozpočtované ve výši 33,9 mil. Kč byly skutečně čerpány v rozsahu 30,8 mil. Kč (tj. 90,8 % rozpočtu), přičemž maximum prostředků bylo vynaloženo na činnosti spojené s údržbou, správou, provozováním, opravou, rekonstrukcemi a technickým zhodnocováním nemovitostí, se kterými je SFK příslušný hospodařit. Až v samotném závěru roku 2011 byla jmenována Rada Státního fondu kultury, která rozhoduje o poskytování finančních prostředků na kulturní projekty a Fond tak mohl po několikaleté pauze zahájit přípravu hlavního předmětu své činnosti, tj. poskytování finančních prostředků na kulturní projekty. Prostředky vyčleněné v rozpočtu pro rok 2011 na kulturní projekty v úhrnné výši 3,1 mil. Kč však již nebylo možno poskytnout.

Tabulka č. 7: Příjmy a výdaje Státního fondu kultury (v tis. Kč)

UKAZATEL	Státní fond kultury			
	Skutečnost 2010	Rozpočet 2011	Skutečnost 2011	plnění %
PŘÍJMY				
Daňové příjmy	0	0	0	x
Nedaňové příjmy	38 579	33 900	38 866	114,7
Kapitálové příjmy	0	0	0	x
Přijaté transfery	0	0	0	x
Přijaté dotace	0	0	0	x
z toho: ze státního rozpočtu				
PŘÍJMY CELKEM	38 579	33 900	38 866	114,7
VÝDAJE				
Běžné výdaje	16 921	20 900	14 617	69,9
Kapitálové výdaje	13 009	13 000	16 178	124,4
VÝDAJE CELKEM	29 930	33 900	30 795	90,8
SALDO PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	8 649	0	8 071	x

8. Souhrnná charakteristika věřitelské pozice státních fondů

Stav čisté věřitelské pozice z financování státních fondů se v průběhu roku 2011 snížil o cca 7,7 mld. Kč, což bylo v převážné míře ovlivněno depozitními bankovními operacemi, tj. poklesem stavu peněžních prostředků státních fondů na bankovních účtech v rozsahu 9 mld. Kč. Současně se vlivem převahy realizovaných splátek oproti novému čerpání úvěrů snížily závazky státních fondů z tohoto titulu.

Tabulka č. 8: Věřitelská pozice státních fondů (v mil. Kč)

	Stav k 1.1.2011	Stav k 31.12.2011	Změna za rok 2011
Peněžní prostředky na účtech u bank	41 601,7	32 599,9	-9 001,8
Závazky z přijatých bankovních úvěrů	1 016,6	19,1	-997,5
Závazky z nebankovních půjček	1 752,3	1 502,0	-250,3
Věřitelská pozice z financování státních fondů	38 832,8	31 078,8	-7 754,0
z toho : vůči bankám	40 585,1	32 580,8	-8 004,3

Státní zemědělský intervenční fond využíval i v roce 2011 otevřenou víceúčelovou revolvingovou úvěrovou linku ve formě speciálního kontokorentního úvěru na intervenční nákupy. Úvěr byl čerpán pouze ve výši 96 tis. Kč na vrácení přeplatku odběrateli, splacena byla částka 997,6 mil. Kč. Celkový nesplacený zůstatek úvěru tak ke 31.12.2011 činil 19,1 mil. Kč. SZIF uhradil rovněž první splátku ve výši 200 mil. Kč z půjčky poskytnuté PGRLF v roce 2010 na Program rozvoje venkova a splatnou část (250 tis. Kč) z půjčky PGRLF poskytnuté fondu na přímé platby Top-Up v roce 2006. Závazky Státního fondu životního prostředí z dlouhodobé nebankovní půjčky od MUFIS, a.s. na financování akcí pro ochranu a zlepšování životního prostředí jsou průběžně spláceny a v roce 2011 byla uhrazena část jistiny ve výši 50 mil. Kč i vyúčtované roční úroky v celkové výši 4,9 mil. Kč.

II. Hospodaření rozpočtů územních samosprávných celků, dobrovolných svazků obcí a regionálních rad regionů soudržnosti za rok 2011

Výsledky hospodaření územních rozpočtů v loňském roce byly ovlivněny především nižším plněním daňových příjmů veřejných rozpočtů, zpomalením čerpání transferů na úrovni regionálních rad regionů soudržnosti a také realizací úsporných opatření zapracovaných ve státním rozpočtu na rok 2011 ve vztahu k územním rozpočtům. V souhrnu se tyto skutečnosti promítly nejen v nižším plnění příjmů proti předpokladům rozpočtu, ale současně došlo také k poklesu celkového objemu příjmů územních rozpočtů proti skutečnosti předchozího roku.

Úsporná opatření zapracovaná ve státním rozpočtu na rok 2011 ve vztahu k územním rozpočtům spočívala v částečném krácení neinvestičních i investičních dotací rozpočtovaných v různých kapitolách státního rozpočtu. Zároveň však bylo předpokládáno, že snížení objemu dotací bude obcím a krajům kompenzováno na straně daňových příjmů, neboť v souladu s rozpočtovým určením daní budou participovat na dodatečných daňových příjmech plynoucích z realizace opatření obsažených v programovém prohlášení vlády (například předpokládané zdanění příspěvků na stavební spoření) a z dalších opatření, která mají vliv na výši daňových příjmů obcí a krajů (například snížení slevy na dani na poplatníka).

Ke krácení dotací došlo zejména v části dotací poskytovaných v rámci finančních vztahů státního rozpočtu k rozpočtům krajů, k rozpočtům obcí a k rozpočtu hl. m. Prahy, které jsou rozpočtovány v kapitole Všeobecná pokladní správa (přílohy č. 5, 6 a 7 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2011). Z důvodu potřeby dosažení úspor schválených v usnesení vlády č. 563 ze dne 11. srpna 2010 byl oproti předchozímu roku snížen objem příspěvku na výkon státní správy zhruba o 1,9 mld. Kč. Ke snížení došlo především v části příspěvků určených pro obce včetně hl. m. Prahy, v případě krajů bylo provedeno krácení nižším procentem, neboť kraje, na rozdíl od obcí, neobdržely v roce 2010 žádné prostředky za účelem odstranění disproportionality mezi výší výdajů na financování agend státní správy a příjmy na jejich krytí. Úsporná opatření byla promítnuta také do dalších dotací a příspěvků poskytovaných obcím a hl. m. Praze v rámci finančních vztahů. Spočívala v tom, že výše dotací a příspěvků nebyla již druhým rokem valorizována a zůstala na úrovni roku 2009, do výše příspěvku na školství, dotací na zdravotnická zařízení a dotací na výkon zřizovatelských funkcí převedených z okresních úřadů obcím byly promítnuty pouze vlivy vyplývající ze změny počtu obyvatel, počtu žáků, lůžkových kapacit apod.

Úsporná opatření byla ve státním rozpočtu na rok 2011 zohledněna i v části tzv. ostatních dotací poskytovaných územním rozpočtům z kapitoly Všeobecná pokladní správa, zahrnutých v ukazateli „Další prostředky pro územní samosprávné celky.“ Výše dotací určených pro rozpočty obcí (na položce „Dotace na činnosti vykonávané obcemi s rozšířenou působností v oblasti sociálně právní ochrany dětí“ a na položce „Navýšení příspěvku na výkon státní správy v oblasti sociálních služeb pro obce s rozšířenou působností a hl. m. Prahu“), nebyla pro rok 2011 valorizována. Výše dotace určené krajům (na položce „Další prostředky pro územní samosprávné celky“) byla proti rozpočtu předchozího roku mírně snížena. Rovněž v oblasti investičních dotací rozpočtovaných kapitole Všeobecná pokladní správa (ukazatel „Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS celkem“) byla respektována potřeba úspor. Nízkou úrovní výdajů na tyto programy ve srovnání s předcházejícími lety pokračovala úsporná opatření nastavená z důvodu ekonomické situace již ve státním rozpočtu na rok 2010. Současně bylo předpokládáno, že územní samosprávné celky budou využívat (zejména v oblasti financování investic) prostředky z fondů EU uvolňované prostřednictvím regionálních operačních programů.

Pokud jde o strukturu transferů poskytovaných územně samosprávným celkům z ostatních kapitol státního rozpočtu, nedošlo v rozpočtu na rok 2011 proti předcházejícím roků k významnějším změnám. Kapitola s největším objemem transferů určených pro obce a hl. m. Prahu zůstává kapitola Ministerstva práce a sociálních věcí, z níž jsou převáděny neinvestiční dotace určené zejména na příspěvek na péči, na dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky zdravotně postiženým, jejichž výplatu příjemcům zprostředkovávají obce. Pro rozpočty krajů představuje nejvýznamnější zdroj transferů kapitola Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, z níž jsou převáděny dotace na přímé náklady pro školy a školská zařízení zřizovaná kraji, obcemi a soukromými zřizovateli.

Hodnocení plnění příjmů a výdajů krajů, obcí, dobrovolných svazků obcí a regionálních rad regionů soudržnosti za rok 2011 je provedeno samostatně k rozpočtu po všech změnách, tj. k tzv. konečnému rozpočtu (dále jen k rozpočtu), který vedle změn souvisejících s provedenými rozpočtovými opatřeními zahrnuje také změny vyplývající z promítnutí nároků z nespotebovaných výdajů organizačních složek státu.

1. Celkové výsledky hospodaření krajů, obcí, dobrovolných svazků obcí a regionálních rad regionů soudržnosti

Po období každoročních nárůstů celkových příjmů územních rozpočtů (s výjimkou stagnace příjmů v roce 2009) došlo v loňském roce poprvé k situaci, kdy byl na úrovni územních rozpočtů vykázán meziroční pokles příjmů.

Celkový objem příjmů krajů, obcí, dobrovolných svazků obcí (dále jen DSO) a regionálních rad regionů soudržnosti (dále jen regionálních rad) dosáhl **404,1 mld. Kč**, což je o 20,6 mld. Kč méně nežli v roce předchozím (v rozpočtu na rok 2011 bylo předpokládáno, že celkové příjmy územních rozpočtů dosáhnou 451,5 mld. Kč). Meziroční pokles celkových příjmů byl vykázán na úrovni krajů, obcí a regionálních rad, pouze v případě dobrovolných svazků obcí se objem celkových příjmů proti předchozímu roku zvýšil.

Z hlediska struktury hlavních zdrojů příjmů územních rozpočtů se na snížení celkových příjmů podílel především vývoj v části transferů přijímaných územními rozpočty. Jejich celková výše dosáhla 174,3 mld. Kč, což je o 16,1 mld. Kč méně nežli v roce předchozím. Výsledek loňského roku byl zcela odlišný od vývoje v minulých letech, kdy se objem transferů přijatých územními rozpočty meziročně dynamicky zvyšoval (v roce 2009 vzrostl o 24,6 mld. Kč, v roce 2010 vzrostl o 18,9 mld. Kč). Daňové příjmy byly v důsledku nenaplnění předpokládaného celostátního inkasa sdílených daňových příjmů nižší proti předchozímu roku o 0,8 mld. Kč. Pokles byl dále vykázán u kapitálových příjmů (o 4,6 mld. Kč). Meziroční růst příjmů byl vykázán pouze v části nedaňových příjmů (o 1,1 mld. Kč).

Struktura hlavních zdrojů financování jednotlivých částí územních rozpočtů zůstává dlouhodobě stabilní. Hlavním zdrojem financování krajů jsou transfery ze státního rozpočtu, ze státních fondů a z rozpočtů regionálních rad, v loňském tvořily v souhrnu 62,9 % celkových příjmů krajů. U obcí jsou hlavním zdrojem financování daňové příjmy, které se na celkových příjmech podílely ve výši 51,8 %, podíl transferů ze státního rozpočtu, ze státních fondů, z rozpočtů krajů a regionálních rad činil 29,3 %. Financování činnosti dobrovolných svazků obcí je zajišťováno především transfery z různých úrovní veřejných rozpočtů, které tvořily 78,1 % jejich celkových příjmů. Činnost regionálních rad je téměř výhradně financována prostřednictvím transferů ze státního rozpočtu určených na financování programů spolufinancovaných z fondů EU, ve sledovaném roce tvořily 98,8 % jejich celkových příjmů.

Tabulka č. 9: Bilance příjmů a výdajů územních rozpočtů k 31.12.2011 (po konsolidaci)¹ (v mil. Kč)

	Územní rozpočty celkem				Stupně územních rozpočtů skutečnost k 31.12.2011		
	skutečnost k 31.12.2010	rozpočet 2011 po všech změnách	skutečnost k 31.12.2011	% plnění rozpočtu	obce a DSO	kraje	RRRS
Příjmy celkem	424 707,3	451 460,3	404 104,0	89,5	274 106,0	136 392,9	14 900,6
z toho:							
Daňové příjmy	187 984,2	200 000,0	187 160,6	93,6	141 901,4	45 259,2	.
Nedaňové příjmy	32 184,3	33 230,0	33 290,0	100,2	29 525,3	4 780,5	177,4
Kapitálové příjmy	13 945,7	16 060,0	9 348,7	58,2	8 836,4	512,2	0,1
Přijaté transfery	190 389,3	202 170,3	174 265,9	86,2	93 842,9	85 841,0	14 723,1
Výdaje celkem	425 895,7	462 604,2	406 804,7	87,9	275 003,1	137 888,8	15 100,6
Z toho:							
Běžné výdaje	313 540,9	318 960,2	309 088,0	96,9	194 733,7	119 559,4	1 261,9
Kapitálové výdaje	112 354,8	143 644,0	97 716,7	68,0	80 269,4	18 329,4	13 838,7
Saldo příjmů a výdajů	- 1 188,4	-11 143,9	-2 700,7	.	-897,1	-1 495,9	-200,0

Celkové výdaje územních rozpočtů činily **406,8 mld. Kč**, ve srovnání s rokem předchozím byly nižší o 19,1 mld. Kč. K výraznějšímu poklesu došlo v části investičních výdajů (meziročně o 14,6 mld. Kč), a to především v souvislosti s nižším objemem přijatých investičních transferů. Běžné výdaje územních rozpočtů se snížily zhruba o 4,5 mld. Kč

Hospodaření územních rozpočtů skončilo se **schodkem ve výši 2,7 mld.Kč**. Kraje vykázaly schodek ve výši 1,5 mld. Kč a obce schodek 1,2 mld. Kč. Poprvé od počátku svého fungování vykázaly záporný výsledek hospodaření také regionální rady (schodek 0,2 mld. Kč), naproti tomu DSO ukončily své hospodaření s přebytkem 0,3 mld. Kč. Výsledné saldo hospodaření bylo ve srovnání s předpoklady rozpočtu příznivější. Ve státním rozpočtu byl pro územní rozpočty predikován schodek v souhrnné výši 11,1 mld. Kč, z toho u krajů schodek 3,1 mld. Kč, u obcí 7,7 mld. Kč a DSO 0,3 mld. Kč, na úrovni regionálních rad bylo předpokládáno vyrovnané hospodaření.

Stav finančních prostředků na bankovních účtech rozpočtového hospodaření krajů a obcí (bez příspěvkových organizací) dosáhl ke konci sledovaného roku celkové výše **71,4 mld. Kč**, což znamená meziroční nárůst o 0,8 mld. Kč. Stav finančních prostředků na bankovních účtech se však zvýšil pouze v případě krajů (o 2,0 mld. Kč), na účtech obcí a DSO došlo naopak ke snížení objemu finančních prostředků o 1,2 mld. Kč.

¹ Z důvodu konsolidace, jejímž smyslem je očistit údaje o rozpočtu nebo skutečnosti peněžních operací o interní přesuny peněžních prostředků uvnitř jednotky nebo mezi jednotkami na úrovni sumářů, za které se operace sledují, je součet na úrovni republiky odlišný od součtu jednotlivých úrovní, tj.obcí a DSO, krajů a regionálních rad.

Příjmové, výdajové a finanční operace, které jsou předmětem konsolidace spolu s uvedením úrovně, na které se konsolidace provádí, stanovuje vyhláška č. 449/2009 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů Regionálních rad regionů soudržnosti, ve znění pozdějších předpisů.

Tabulka č. 10: Stavby finančních prostředků na bankovních účtech rozpočtů ÚSC bez příspěvkových organizací (v mld.Kč)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ÚSC celkem	31,0	34,7	41,0	46,2	57,6	61,9	71,6	89,0	67,8	70,6	71,4
z toho:											
krajské úřady	0,1	1,9	3,4	4,3	6,0	7,5	11,2	13,9	11,2	12,3	14,3
obce a DSO	30,9	32,8	37,6	41,9	51,6	54,4	60,4	75,1	56,6	58,3	57,1

Po výkyvu ve vývoji stavu finančních prostředků na bankovních účtech krajů a obcí, ke kterému došlo v roce 2009 (v důsledku propadu daňových příjmů kraje i obce ve vyšší míře čerpaly rezervy z minulých let a stav finančních prostředků na bankovních účtech se meziročně snížil zhruba o 21,2 mld. Kč), nedochází v posledních dvou letech na bankovních účtech krajů a obcí k výraznějšímu pohybu finančních prostředků.

2. Příjmy a výdaje krajů

Celkové příjmy krajů činily 136,4 mld. Kč, ve srovnání s předchozím rokem byly nižší o 4,2 mld. Kč (plnění předpokladů rozpočtu ve výši 92,5 %).

Vlastní příjmy krajů, tvořené daňovými, nedaňovými a kapitálovými příjmy, dosáhly celkem 50,6 mld. Kč, proti předchozímu roku to bylo o 0,6 mld. Kč méně. V rámci vlastních příjmů byl zaznamenán mírný růst u daňových příjmů, a to pouze o 0,2 mld. Kč. Nedaňové příjmy a kapitálové příjmy, které mají ve struktuře příjmů krajů spíše doplňující význam, se proti předchozímu roku snížily (nedaňové příjmy o 0,1 mld. Kč a kapitálové příjmy o 0,6 mld. Kč). Rozhodujícím zdrojem financování rozpočtů krajů zůstávají transfery, jejich souhrnný objem dosáhl 85,8 mld. Kč, což znamená snížení proti předchozímu roku o 3,7 mld. Kč.

Tabulka č. 11: Bilance příjmů a výdajů krajů (v mil. Kč)

Ukazatel	skutečnost k 31.12.2010	rozpočet 2011		skutečnost k 31.12.2011	% plnění rozp.	Index 2011/ 2010
		schválený	po všech změnách			
1	2	3	4	5	6	7
I. Daňové příjmy	45 098,6	47 500,0	47 500,0	45 259,2	95,3	100,4
z toho:						
Daně z příjmů fyzických osob	10 921,4	12 700,0	12 700,0	11 300,2	89,0	103,5
Daně z příjmů právnických osob	11 028,5	10 800,0	10 800,0	10 221,6	94,6	92,7
Daň z přidané hodnoty	23 125,6	24 000,0	24 000,0	23 708,2	98,8	102,5
Poplatky a daně z vybr. činností	23,2			29,2		125,9
II. Nedaňové příjmy	4 902,7	4 880,0	4 880,0	4 780,5	98,0	97,5
III. Kapitálové příjmy	1 110,3	980,0	980,0	512,2	52,3	46,1
Vlastní příjmy	51 111,6	53 360,0	53 360,0	50 551,9	94,7	98,9
IV. Přijaté transfery (po konsolidaci)	89 509,4	88 427,0	94 105,7	85 841,0	91,2	95,9
Příjmy celkem (po konsolidaci)	140 621,0	141 787,0	147 465,7	136 392,9	92,5	97,0
I. Běžné výdaje (po konsolidaci)	118 683,6	118 404,8	123 951,6	119 559,4	96,5	100,7
II. Kapitálové výdaje	20 044,7	26 494,3	26 626,2	18 329,4	68,8	91,4
Výdaje celkem (po konsolidaci)	138 728,3	144 899,1	150 577,8	137 888,8	91,6	99,4
Saldo příjmů a výdajů (po konsolidaci)	1 892,7	-3 112,1	-3 112,1	-1 495,9	.	.

Daňové příjmy krajů činily celkem 45,3 mld. Kč, což představuje plnění rozpočtu ve výši 95,3 %. Předpoklady rozpočtu nebyly naplněny v žádné ze složek sdílených daní, které podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní tvoří daňové příjmy krajů.

Vývoj daňových příjmů krajů v posledních dvou letech (meziroční růst v roce 2010 činil 1,3 mld. Kč, v roce 2011 činil 0,2 mld. Kč) neumožnil vyrovnat propad daňových příjmů z roku 2009. Celkový objem daňových příjmů krajů proto stále zůstává pod úrovní, která byla dosažena v roce 2008, kdy daňové příjmy krajů činily 49,8 mld. Kč.

Výnos **daně z příjmů fyzických osob** činil 11,3 mld. Kč, ve srovnání s předchozím rokem byl vyšší o 0,4 mld. Kč (plnění rozpočtu 89,0 %). Nárůst byl vykázán u daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, jejíž výše dosáhla 10,1 mld. Kč (meziroční zvýšení o 0,5 mld. Kč), a u daně z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů, která byla zaúčtována ve výši 1,0 mld. Kč (meziroční zvýšení o 0,1 mld. Kč). Naproti tomu v části daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti byl obdobně jako v předchozím roce vykázán meziroční pokles. Výnos daně činil 0,2 mld. Kč, což je proti předchozímu roku o 0,2 mld. Kč méně. Plnění předpokladu rozpočtu bylo v případě daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti příjmů nejnižší (pouze 39,8 %).

Daň z příjmů právnických osob byla do rozpočtových příjmů krajů zaúčtována ve výši 10,2 mld. Kč, ve srovnání s předchozím rokem byl výnos daně nižší o 0,8 mld. Kč, (plnění předpokladů rozpočtu dosáhlo 96,6 %).

Výnos **daně z přidané hodnoty**, která tvoří objemově nejdůležitější součást daňových příjmů krajů, dosáhl 23,7 mld. Kč, ve srovnání s předchozím rokem vzrostl o 0,6 mld. Kč (plnění předpokladů rozpočtu 98,8 %).

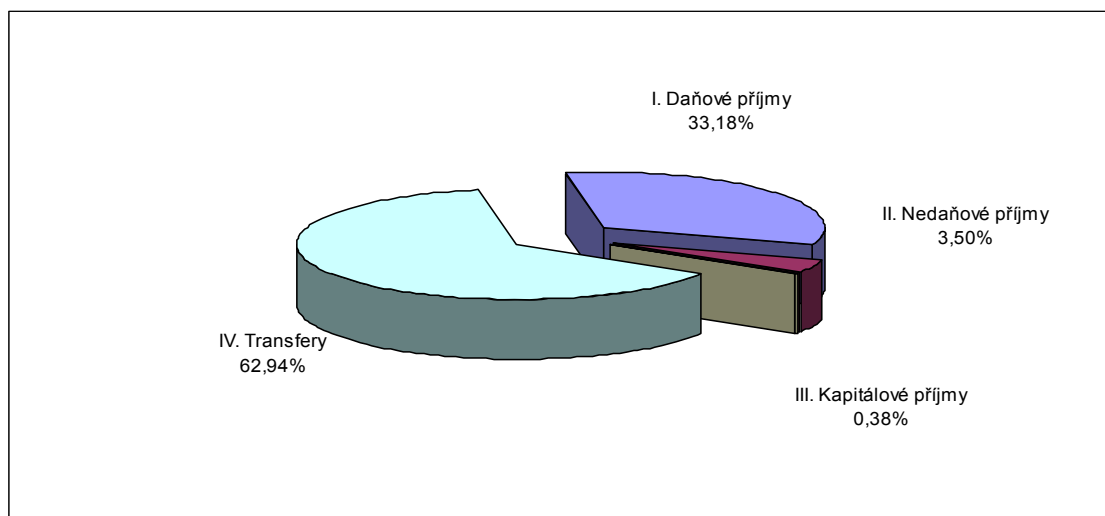
Nedaňové příjmy byly zaúčtovány v souhrnné výši **4,8 mld. Kč**, což znamená snížení proti předchozímu roku o 0,1 mld. Kč, plnění předpokladů rozpočtu činilo 98,0 %. Vývoj v této části příjmů byl odlišný proti roku 2010, kdy naopak nedaňové příjmy meziročně vzrostly téměř o jednu čtvrtinu a plnění předpokladů rozpočtu dosáhlo 122,6 %.

Odvody příspěvkových organizací, které tvoří objemově nejdůležitější část nedaňových příjmů, dosáhly 1,3 mld. Kč, proti předchozímu roku se snížily o 0,4 mld. Kč. Pokles byl vykázán také u přijatých splátek půjčených prostředků a příjmů z prodeje nekapitálového majetku a ostatních nedaňových příjmů. Naproti tomu dynamický růst (téměř sedminásobné zvýšení) byl zaznamenán u příjmů z vlastní činnosti, které dosáhly zhruba 0,3 mld. Kč, jedná se však o objemově méně významnou část nedaňových příjmů. V ostatních složkách nedaňových příjmů, kterými jsou příjmy z pronájmu majetku a příjmy z úroků, nebyly vykázány podstatnější změny proti předchozímu roku.

Kapitálové příjmy krajů činily 0,5 mld. Kč a proti předchozímu roku se snížily o více než o polovinu (o 0,6 mld. Kč). Rovněž v této části byl vývoj odlišný proti předchozímu roku, kdy kapitálové příjmy byly nejrychleji rostoucí částí příjmů krajů (meziroční růst o 172,1 %). K poklesu došlo především u příjmů z prodeje hmotného dlouhodobého majetku (o 0,5 mld. Kč) a příjmů z ostatního prodeje dlouhodobého majetku (o 0,2 mld. Kč). Mírný nárůst příjmů byl vykázán pouze u příjmů z prodeje pozemků (o 0,1 mld. Kč).

Nejdůležitějším zdrojem financování krajských rozpočtů jsou **transfery** poskytované ze státního rozpočtu, ze státních fondů a z rozpočtů regionálních rad. Do konsolidovaných přijatých transferů patří také některé převody z vlastních fondů. Ve sledovaném období přijaly kraje do svých rozpočtů transfery v celkové výši **85,8 mld. Kč**, což představuje pokles proti předchozímu roku o 3,7 mld. Kč (ve srovnání s předpoklady rozpočtu byl objem transferů nižší o 8,3 mld. Kč). K poklesu došlo pouze v části investičních transferů (meziročně o 6,7 mld. Kč), objem neinvestičních transferů se naopak meziročně zvýšil o 3,1 mld. Kč. Snížení celkového objemu přijatých transferů znamenalo také snížení podílu transferů na celkových příjmech krajů ze 63,6 % vykázaných v roce 2010 na 62,9 %.

Graf č. 1: Příjmy krajů dle druhového členění rozpočtové skladby za rok 2011 (po konsolidaci)

Ze státního rozpočtu jsou krajům poskytovány transfery z kapitoly Všeobecná pokladní správa, které zahrnují příspěvek na výkon státní správy poskytovaný v rámci finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům krajů (příloha č. 5 k zákonu o státním rozpočtu) a tzv. ostatní dotace z kapitoly Všeobecná pokladní správa, dále jsou krajům poskytovány transfery z ostatních kapitol státního rozpočtu.

V rámci finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům krajů přijaly kraje z kapitoly Všeobecná pokladní správa příspěvek na výkon státní správy v celkové výši **1,1 mld. Kč**. Příspěvek zahrnoval prostředky na financování výkonu přenesené působnosti vyplývající z I. i II. fáze reformy územní veřejné správy, prostředky v souvislosti s implementací soustavy Natura 2000 a dále prostředky na zajištění inspekce kvality sociálních služeb a transferů státních dotací poskytovatelům sociálních služeb. Příspěvek na výkon státní správy nebyl pro rok 2011 valorizován (již druhým rokem). Přestože v konstrukci příspěvku nedošlo k zásadním změnám (dílčí úprava byla provedena pouze v souvislosti s aktualizací údajů Ministerstva práce a sociálních věcí ohledně počtu sociálních služeb, které krajský úřad registruje a kontroluje), byl celkový objem příspěvku na výkon státní správy stanovený ve státním rozpočtu na rok 2011 proti předchozímu roku nižší zhruba o 0,1 mld. Kč. Důvodem bylo dodatečné násobení zjištěné hodnoty příspěvku koeficientem 0,91327 v závěru propočtu. Cílem krácení prostředků bylo dosažení úspor v rámci finančních vztahů k rozpočtům krajů v kapitole Všeobecná pokladní správa schválených usnesením vlády č. 563/2010. Zároveň bylo v rozpočtu na rok 2011 předpokládáno, že kraje budou participovat na dodatečných daňových příjmech.

V rámci tzv. ostatních dotací z kapitoly Všeobecná pokladní správa byly krajům převedeny prostředky ve výši **0,1 mld. Kč**. Rozhodující část tvořily neinvestiční prostředky, jednalo se o účelové dotace určené na náhradu škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, účelové dotace na činnosti v oblasti prevence vzniku, rozvoje a šíření TBC a dotace na Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011. Investiční prostředky byly určeny na výkupy pozemků pod krajskými komunikacemi (usnesení vlády č. 1059/2005).

Nejvýznamnější zdroj příjmů krajů představují transfery a půjčky poskytované přímo z rozpočtů kapitol ostatních ústředních orgánů státní správy a ze státních fondů. V průběhu roku 2011 přijaly kraje z rozpočtů ústředních orgánů státní správy (bez kapitol VPS, OSFA a prostředků z Národního fondu) transfery v celkové výši 79,7 mld. Kč, což představuje zvýšení proti předchozímu roku o 3,0 mld. Kč. Na tomto nárůstu se podílí výhradně neinvestiční transfery, které dosáhly celkové výše 79,1 mld. Kč, což znamená zvýšení proti předchozímu

roku o 3,7 mld. Kč. Naopak pokles o více než polovinu byla zaznamenána v části investičních transferů, jejichž výše činila 0,6 mld. Kč, v předchozím roce to bylo 1,3 mld. Kč. Ze státních fondů přijaly kraje prostředky ve výši 0,5 mld. Kč (včetně půjček).

Z kapitoly **Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy** přijaly kraje transfery ve výši 74,6 mld. Kč, což znamená nárůst proti předchozímu roku o 3,5 mld. Kč. Převážnou část tvořily neinvestiční transfery směřující do oblasti přímých nákladů škol na platy, výdaje na učební pomůcky a školní potřeby, výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků, služby apod. Další prostředky byly použity v rámci programů zaměřených na rozvoj a zkvalitnění vzdělávání, na posílení platové úrovně pedagogických pracovníků s vysokoškolským vzděláním, na program sociální prevence, prevence kriminality apod.

Z kapitoly **Ministerstva dopravy** získaly kraje finanční transfery v celkovém objemu 2,4 mld. Kč (v roce 2010 činily transfery 2,6 mld. Kč). Jednalo se o neinvestiční prostředky, určené na příspěvek na ztrátu dopravce z provozu veřejné osobní drážní dopravy.

Tabulka č. 12: Přehled o transferech a půjčkách přijatých krajskými úřady ze státního rozpočtu a ze státních fondů v roce 2011 (v mil. Kč)

Kapitola	Celkem	z toho:		
		Neinvestiční	Investiční	Půjčky
Úřad vlády ČR	4,6	4,6		
Ministerstvo zahraničních věcí	1,3	1,3		
Ministerstvo obrany	2,5	2,5		
Ministerstvo práce a sociálních věcí	1 623,2	1 536,8	86,4	
Ministerstvo vnitra	112,8	110,5	2,3	
Ministerstvo životního prostředí	140,6	46,0	94,6	
Ministerstvo pro místní rozvoj	494,4	325,4	169,0	
Ministerstvo průmyslu a obchodu	134,1		134,1	
Ministerstvo dopravy	2 444,1	2 444,1		
Ministerstvo zemědělství	33,5	7,9	25,6	
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	74 602,6	74 497,1	105,5	
Ministerstvo kultury	50,1	44,1	6,0	
Ministerstvo zdravotnictví	13,1	13,1		
Národní fond	247,1	65,4	181,7	
Operace státních finančních aktiv	24,2		24,2	
VPS - transfery v rámci souhrn. dotačního vztahu	1 074,4	1 074,4		
VPS - ostatní transfery	126,6	103,2	23,4	
Státní fond životního prostředí	12,6	7,8	4,8	
Státní fond dopravní infrastruktury	496,9		10,0	486,9
C e l k e m	81 638,7	80 284,2	867,6	486,9

Objem finančních prostředků, které kraje obdržely z kapitoly **Ministerstva práce a sociálních věcí** dosáhl 1,6 mld. Kč, což představuje proti předchozímu roku mírný nárůst (o 0,1 mld. Kč). Prostředky byly realizovány jednak v rámci operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, který je zaměřen na snížení nezaměstnanosti a zlepšení struktury pracovních míst, dále na státní příspěvek zřizovatelům zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. V investiční oblasti byly realizovány rekonstrukce a stavební úpravy zařízení sociální péče v působnosti krajských úřadů (včetně domovů důchodců).

Navíc Ministerstvo práce a sociálních věcí poskytlo přímo příspěvkovým organizacím zřízeným kraji (bez prostřednictví rozpočtu kraje) v rámci dotačního titulu neinvestiční nedávkové transfery podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách finanční prostředky v celkovém objemu 2,9 mld. Kč.

Z kapitoly **Ministerstva pro místní rozvoj** obdržely kraje transfery ve výši 0,5 mld. Kč (0,3 mld. Kč v roce 2010), z toho značná část směřovala do neinvestiční oblasti. Finanční prostředky byly použity především v rámci obnovy krajského a obecního majetku postiženého povodní 2006 a rovněž jako finanční pomoc v oblasti bydlení pro fyzické osoby postižené povodní v roce 2009 a 2010.

Transfery z kapitoly **Ministerstva životního prostředí** ve výši 0,1 mld. Kč směřovaly do programů na podporu udržitelného využívání zdroje energie, zlepšování stavu přírody a krajiny, na podporu zkvalitnění nakládání s odpady apod. Kraje rovněž k danému období obdržely finanční prostředky z kapitoly **Ministerstva vnitra** ve výši 0,1 mld. Kč, které byly uvolněny v rámci neinvestičních transferů do oblasti požární ochrany. Další prostředky podpořily například projekty zaměřené na zvýšení kvality řízení v úřadech územní správy a projekty prevence kriminality.

Na financování dopravní infrastruktury poskytl krajům **Státní fond dopravní infrastruktury** účelové dotace a půjčky v celkovém objemu 0,5 mld. Kč, což představuje pokles oproti předchozímu roku téměř o polovinu. Z celkového objemu prostředků převážnou část pokrývaly půjčky krajů na předfinancování investic v oblasti dopravní infrastruktury (silnice II. a III. třídy).

Z rozpočtů regionálních rad přijaly kraje transfery v celkové výši **4,3 mld. Kč**, což ve srovnání s předchozím rokem, kdy objem transferů přijatých od regionálních rad činil 10,2 mld. Kč, znamená pokles o více než polovinu. Objem přijatých transferů byl nižší i proti roku 2009, kdy z rozpočtů regionálních rad bylo krajům převedeno 5,6 mld. Kč. Výkyv ve financování prostřednictvím regionálních rad lze přisuzovat určitému časovému posunu v realizaci projektů a jejich financování, částečně mohl být také způsoben určitými problémy v činnosti některých regionálních rad (podrobněji dále kapitola 4.)

Celkové výdaje krajů ve sledovaném období činily **137,9 mld. Kč**, což je proti předchozímu roku o 0,8 mld. Kč méně (plnění předpokladů rozpočtu ve výši 91,6 %). Meziroční pokles výdajů byl od počátku fungování krajů vykázan poprvé v roce 2010, kdy činil 5,9 mld. Kč. Výsledek loňského roku znamená, že celkové výdaje krajů již druhým rokem klesají a zůstávají pod úrovní dosaženou v roce 2009. Zatímco v roce 2010 došlo k meziročnímu snížení jak kapitálových tak i běžných výdajů, v roce 2011 se pokles týkal výhradně kapitálových výdajů.

Běžné výdaje krajů činily **119,6 mld. Kč**, což představuje zvýšení o 0,9 mld. Kč, plnění předpokladů rozpočtu činilo 96,5 %.

Objemově nejvýznamnější položkou běžných výdajů krajů jsou **neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím**, které jsou zřizovány kraji. Jedná se především o příspěvkové organizace v oblasti školství (gymnázia, střední odborné školy a střední odborná učiliště, sportovní školy, konzervatoře, zařízení výchovného poradenství a preventivní výchovné péče, speciální základní školy a základní umělecké školy), sociální péče (ústavy péče pro mládež, domovy důchodců), kultury (muzea, galerie, knihovnická, divadelní a hudební činnost) a zdravotnictví (nemocnice, odborné léčebné ústavy, kojenecké ústavy a dětské domovy, záchranná zdravotnická služba). Ve sledovaném období činily tyto výdaje celkem 51,9 mld. Kč, což znamená meziroční zvýšení o 2,1 mld. Kč (o 4,2 %).

Tabulka č. 13: Výdaje krajů v letech 2009 – 2011 po konsolidaci (v mil. Kč)

	2009 skutečnost	2010 skutečnost	2011 skutečnost	Index	
				2010 2009	2011 2010
I. Běžné výdaje	120 909,0	118 683,6	119 559,4	98,2	100,7
Z toho					
Platy a ostatní platby za provedenou práci	2 402,9	2 469,6	2 502,8	102,8	101,3
Nákup materiálu	337,6	376,4	341,0	111,5	90,6
Nákup vody, paliv, energ., služeb a ost. nákupy	4 571,8	4 898,8	5 455,6	107,2	111,4
Výdaje na dopravní obslužnost	12 736,6	12 514,4	12 416,4	98,3	99,2
Neinvestiční transfery podnikatel. subjektům	3 904,8	3 925,1	4 013,3	100,5	102,2
Neinvestiční transfery nezisk. a podob. org.	43 529,6	40 225,0	38 746,2	92,4	96,3
Neinvestiční transfery příspěv. a podob. org.	48 270,2	49 798,0	51 883,9	103,2	104,2
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	620,6	395,9	163,5	63,8	41,3
II. Kapitálové výdaje	23 730,7	20 044,7	18 329,4	84,5	91,4
z toho:					
Investiční nákupy a související výdaje	13 868,7	10 668,1	9 923,9	76,9	93,0
Investiční transfery podnikatel. subjektům	994,7	456,5	1 165,6	45,9	255,3
Investiční transfery nezisk. a podobným org.	178,1	125,8	159,9	70,6	127,1
Investiční transfery příspěvk. organizacím	4 998,1	5 904,8	4 087,9	118,1	69,2
Výdaje celkem	144 639,7	138 728,3	137 888,8	95,9	99,4

Druhou nejvýznamnější součástí běžných výdajů představují **neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím**. Jsou zde zahrnuty především přímé náklady na vzdělání poskytované prostřednictvím rozpočtu krajů základním školám zřizovaným obcemi, dále neinvestiční transfery určené obecně prospěšným společnostem a občanským sdružením. Objem těchto výdajů se druhým rokem snižuje, ve sledovaném období dosáhl 38,7 mld. Kč, což je o 1,5 mld. Kč méně nežli v roce předchozím a o 4,8 mld. Kč méně nežli v roce 2009.

Výdaje na **dopravní územní obslužnost** činily 12,4 mld. Kč. Tyto výdaje představují úhradu prokazatelné ztráty provozovatelům hromadné dopravy v důsledku plnění veřejné služby (zajištění dopravní obslužnosti) podle zákona o silniční dopravě (č. 111/1994 Sb.) a zákona o drahách (č. 266/1994 Sb.). Výdaje na dopravní územní obslužnost již druhým rokem klesají, v roce 2010 činily 12,5 mld. Kč, v roce 2009 to bylo 12,7 mld. Kč.

Naopak výdaje na **nákup vody, paliv, energie, služby a ostatní nákupy** vykazují rostoucí tendenci, dosáhly celkem 5,5 mld. Kč, což je o 0,6 mld. Kč více nežli v předchozím roce.

Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům činily 4,0 mld. Kč, ve srovnání s předchozím rokem se mírně zvýšily (o 0,1 mld. Kč).

Výdaje krajů na **platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci** zůstaly zhruba stejné jako v roce předchozím, tj. 2,5 mld. Kč.

Výdaje na **neinvestiční transfery obyvatelstvu** činily 0,2 mld. Kč, což je oproti předchozímu roku o 0,2 mld. Kč méně. Vývoj výdajů v tomto seskupení v uplynulých třech letech ovlivnila položka „dary obyvatelstvu“, na kterou kraje v souvislosti s proplácením zdravotnických poplatků obyvatelstvu účtovaly úhradu regulačních poplatků ve zdravotnictví. V roce 2009, kdy jednotlivé kraje zahájily proplácení zdravotnických poplatků činily výdaje na této položce 391,0 mil. Kč, v souvislosti s postupným útlumem proplácení regulačních poplatků v roce 2010 se výdaje krajů na dary obyvatelstvu snížily na 243,0 mil. Kč a v loňském roce činily již jen 3,5 mil. Kč.

Kraje ze svých rozpočtů poskytovaly neinvestiční transfery také přímo jednotlivým obcím a DSO. Jejich celková výše činila 1,9 mld. Kč, což bylo zhruba o 0,1 mld. Kč méně nežli v předchozím roce, jednalo se například o dotace v rámci programu obnovy venkova, na podporu aktivit v oblasti životního prostředí, podporu prevence sociálně patologických jevů, podporu v oblasti kultury, sportu a tělovýchovy, na obnovu kulturních památek, podporu v sociální oblasti a zdravotnictví apod.

Kapitálové výdaje krajů dosáhly **18,3 mld. Kč**, což ve srovnání s předchozím rokem znamená snížení o 1,7 mld. Kč. Pokles kapitálových výdajů byl vykázán také v předchozím roce (meziroční pokles o 3,7 mld. Kč), to znamená, že kapitálové výdaje krajů vykázané za rok 2011 byly zhruba o 5,4 mld. Kč nižší nežli kapitálové výdaje v roce 2009.

V objemově nejvýznamnější skupině kapitálových výdajů, kterou jsou investiční nákupy a související výdaje, dosáhly výdaje celkem 9,9 mld. Kč, což je o 0,7 mld. Kč méně nežli v předchozím roce.

K výraznému snížení výdajů došlo v části investičních transferů poskytovaných příspěvkovým organizacím. Kraje na tyto účely vynaložily 4,1 mld. Kč, což je o 1,8 mld. Kč méně nežli v předchozím roce. Výdaje na nákup akcií a majetkových podílů byly zaúčtovány ve výši 0,2 mld. Kč, což je ve srovnání s předchozím rokem zhruba o polovinu méně. Naproti tomu vzrostla výše investičních transferů určených podnikatelským subjektům (z 0,5 mld. Kč v roce 2010 na 1,2 mld. Kč). Částečně se také zvýšil objem investičních transferů, které kraje poskytly přímo do rozpočtů obcí (dosáhl 1,8 mld. Kč, což je o 0,2 mld. Kč více nežli v roce předchozím). Tyto prostředky směřovaly především na podporu rozvoje obcí, na výstavbu a obnovu dopravní infrastruktury, na výstavbu a obnovu vodohospodářské infrastruktury a na protipovodňová opatření, na ochranu životního prostředí a ochranu lesů, dále na rozvoj aktivit volného času a sportu, na podporu cestovního ruchu, na řešení havarijních stavů po povodních a živelných pohromách apod.

Z hlediska odvětvového členění kapitálových výdajů byly největší objemy finančních prostředků směřovány do oblasti dopravy (7,1 mld. Kč), zdravotnictví (3,1 mld. Kč), vzdělávání a školských služeb (2,7 mld. Kč), sociálních služeb a společných činností v sociálním zabezpečení (1,1 mld. Kč).

Příspěvkové organizace zřizované kraji

V roce 2011 vykonávalo činnost celkem 2 071 příspěvkových organizací, jejichž zřizovatelem byly kraje (proti předchozímu roku se počet organizací snížil o 87). Z celkového počtu příspěvkových organizací jich 1 989 hospodařilo s účetním ziskem nebo vykázalo vyrovnané hospodaření, tj. zhruba 96,0 %. V roce 2010 z celkového počtu 2 158 příspěvkových organizací hospodařilo s účetním ziskem nebo vykázalo vyrovnané hospodaření 1 966 organizací (tj. zhruba 91,1 %).

Příspěvkové organizace jsou zřizovány pro činnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu. Tyto organizace hospodaří s finančními prostředky získanými vlastní činností a s prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele, dále s prostředky svých fondů, s peněžitými dary od fyzických a právnických osob, včetně prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu a ze zahraničí.

Z hlediska odvětvové struktury dle klasifikace COFOG převažují organizace působící v oblasti vzdělávání, tvoří 67,7 % z celkového počtu příspěvkových organizací zřizovaných kraji (gymnázia, střední odborné školy, střední odborná učiliště, speciální střední školy, konzervatoře a sportovní školy, speciální předškolní zařízení a speciální základní školy pro děti se zdravotním postižením, základní umělecké školy, zařízení výchovného poradenství a preventivně výchovné péče, ostatní zařízení související s výchovou mládeže a domovy

mládeže). Významným odvětvím je rovněž oblast sociálních věcí, kde působilo 21,3 % z celkového počtu příspěvkových organizací (domovy pro seniory, ústavy péče pro mládež, sociální poradenství, ostatní sociální péče a pomoc rodině). V oblasti kulturních služeb provozovalo činnost zhruba 5,5 % organizací (divadelní, hudební a knihovnická činnost, muzea, galerie). Příspěvkové organizace zřizované kraji působily rovněž ve zdravotnictví (nemocnice, odborné léčebné ústavy, lázeňské léčebny, zdravotnická záchraná služba).

3. Příjmy a výdaje obcí a DSO

Celkové příjmy obcí a DSO (dále jen obcí) dosáhly 274,1 mld. Kč, což znamená nižší objem příjmů proti předchozímu roku o 14,0 mld. Kč, tj. o 4,9 % (meziroční pokles byl hlubší nežli v roce 2009). V posledních třech letech došlo ve vývoji celkových příjmů obcí k větším výkyvům (v roce 2009 meziroční snížení příjmů zhruba o 8,0 mld. Kč, v roce 2010 meziroční nárůst příjmů o 23,2 mld. Kč), na které musí zastupitelstva obcí operativně reagovat na výdajové straně svých rozpočtů.

Tabulka č. 14: Bilance příjmů a výdajů obcí a DSO (v mil. Kč)

Ukazatel	skutečnost k 31.12.2010	rozpočet 2011		skutečnost k 31.12.2011	% plnění rozp.	Index 2011/ 2010
		schválený	po všech změnách			
1	2	3	4	5	6	7
I. Daňové příjmy	142 885,5	152 500,0	152 500,0	141 901,4	93,1	99,3
z toho:						
Daně z příjmů fyzických osob	32 670,9	36 800,0	36 800,0	31 786,2	86,4	97,3
Daně z příjmů právnic. osob	32 262,1	32 000,0	32 000,0	30 806,1	96,3	95,5
Daň z přidané hodnoty	57 551,1	60 400,0	60 400,0	58 751,5	97,3	102,1
Poplatky a daně z vybr. činností	11 737,1	13 600,0	13 600,0	11 947,3	87,8	101,8
Daň z nemovitostí	8 663,6	9 700,0	9 700,0	8 609,1	88,8	99,4
II. Nedaňové příjmy	27 892,3	29 000,0	29 000,0	29 525,3	101,8	105,9
III. Kapitálové příjmy	12 835,3	15 080,0	15 080,0	8 836,4	58,6	68,8
Vlastní příjmy	183 613,1	196 580,0	196 580,0	180 263,1	91,7	98,2
IV. Přijaté transfery (po konsolidaci)	104 500,4	89 088,3	109 155,8	93 842,9	86,0	89,8
Příjmy celkem (po konsolidaci)	288 113,7	285 668,3	305 735,8	274 106,0	89,7	95,1
I. Běžné výdaje (po konsolidaci)	199 934,3	194 836,1	200 000,6	194 733,7	97,4	97,4
II. Kapitálové výdaje	91 572,9	98 864,0	113 767,0	80 269,4	70,6	87,7
Výdaje celkem (po konsolidaci)	291 507,2	293 700,1	313 767,6	275 003,1	87,6	94,3
Saldo příjmů a výdajů (po konsolidaci)	- 3 393,5	- 8 031,8	- 8 031,8	- 897,1	.	.

Vlastní příjmy obcí tvořené daňovými, nedaňovými a kapitálovými příjmy dosáhly v souhrnu **180,3 mld. Kč**, ve srovnání s předchozím rokem byly nižší o 3,4 mld. Kč (plnění předpokladů rozpočtu dosáhlo 91,7 %). Nárůst byl vykázan pouze v části nedaňových příjmů (o 1,6 mld. Kč), daňové příjmy byly meziročně nižší o 1,0 mld. Kč a kapitálové příjmy o 4,0 mld. Kč, tj. zhruba o jednu třetinu. Dosažená výše kapitálových příjmů byla výrazně nižší nežli v předchozích letech, například v období let 2005 – 2010 se kapitálové příjmy obcí v jednotlivých letech pohybovaly v rozmezí 12,2 mld. Kč – 16,0 mld. Kč.

Přestože objem vlastních příjmů se meziročně snížil, jejich podíl na celkových příjmech byl ve srovnání s předchozím rokem vyšší, dosáhl 65,8 %, což je o 2,1 procentního bodu více nežli v předchozím roce. Důvodem byl výraznější pokles objemu přijatých transferů.

Daňové příjmy, které představují nejdůležitější zdroj financování obcí, činily celkem **141,9 mld. Kč**, což je o 1,0 mld. Kč méně nežli v předchozím roce (výše inkasa daňových příjmů obcí v posledních třech letech zůstává stále pod úrovní objemu daňových příjmů obcí roku 2008, kdy dosáhly 154,4 mld. Kč). Plnění rozpočtu, který předpokládal daňové příjmy obcí ve výši 152,5 mld. Kč, činilo 93,1 %. Stejně jako u krajů nebyly předpoklady rozpočtu naplněny v žádné ze složek sdílených daní, které podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní tvoří daňové příjmy obcí.

Výnos **daně z příjmů fyzických osob** činil **31,8 mld. Kč**, což je o 0,9 mld. Kč méně nežli v předchozím roce (plnění předpokladů rozpočtu 86,4 %). Objemově nejvýznamnější část, tj. daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, dosáhla 26,7 mld. Kč, což je o 1,0 mld. Kč více nežli v předchozím roce (plnění předpokladů rozpočtu 95,2 %). Nárůst byl vykázan také u daně z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů (zahrnuje daně z úroků, dividend a jiných kapitálových výnosů a daně z příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby), jejíž výše dosáhla 2,4 mld. Kč, tj. o 0,2 mld. Kč více nežli v předchozím roce. Naopak značný pokles byl zaznamenán u inkasa daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti. Příjem činil 2,7 mld. Kč (plnění rozpočtu 59,6 %), v předchozím roce to bylo 4,8 mld. Kč.

Daň z příjmů právnických osob byla zaúčtována v celkové výši **30,8 mld. Kč**. Ve srovnání s rokem předchozím byla nižší o 1,5 mld. Kč. Daň z příjmů právnických osob činila 25,0 mld. Kč (zahrnuje daň ze zisku a kapitálových výnosů) a daň z příjmů právnických osob za obce, kdy poplatníkem je obec 5,8 mld. Kč (jedná se o podnikatelské aktivity obcí, kdy obce jsou plátcí daně, daň neodvádějí, pouze ji promítají ve svém účetnictví).

V rámci sdílených daňových příjmů obcí byl vykázan meziroční nárůst pouze u **daně z přidané hodnoty**. Výše inkasa dosáhla **58,8 mld. Kč**, což je o 1,2 mld. Kč více nežli v předchozím roce (plnění předpokladů rozpočtu činilo 97,3 %).

Do daňových příjmů obcí se dále zahrnují **daně a poplatky z vybraných činností a služeb**. V souhrnu dosáhly **11,9 mld. Kč**, což je proti předchozímu roku o 0,2 mld. Kč více (plnění rozpočtu 87,8 %).

V rámci této skupiny představují největší objem **poplatky a odvody v oblasti životního prostředí**, které činily **6,0 mld. Kč**. Tvoří je zejména poplatky za komunální odpad (3,5 mld. Kč), které jsou vybírány jako místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (podle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích), poplatky za uložení odpadů (1,7 mld. Kč) a ostatní poplatky v oblasti životního prostředí (0,8 mld. Kč).

Do skupiny dále náleží **místní poplatky z vybraných činností a služeb**, jejich celková výše činila **2,8 mld. Kč**, tj. o 0,5 mld. Kč více nežli v předchozím roce. Největší objem tvořily poplatky za provozovaný výherní hrací přístroj, které dosáhly 1,3 mld. Kč (meziroční nárůst o 0,4 mld. Kč) a poplatky za užívání veřejného prostranství (0,7 mld. Kč). Místními poplatky jsou dále poplatek ze psů, poplatek za lázeňský a rekreační pobyt, poplatek ze vstupného a poplatek za povolení vjezdu do vybraných míst, poplatek za zhodnocení stavebního pozemku a poplatek z ubytovací kapacity.

Příjem z **ostatních odvodů z vybraných činností a služeb** činil **0,6 mld. Kč** (o 0,2 mld. Kč méně nežli v předchozím roce). Rozhodující část představuje odvod části výtěžku z provozování loterií a jiných podobných her na veřejně prospěšné účely (0,5 mld. Kč).

Příjmy ze **správních poplatků** dosáhly **2,5 mld. Kč**, což proti předchozímu roku znamená mírné snížení. Jedná se o poplatky stanovené zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, který upravuje inkaso poplatků za správní úkony a správní řízení, jejichž

výsledkem jsou vydaná povolení, rozhodnutí apod. upravená zvláštními zákony. Inkasované příjmy závisí na skutečně podaných návrzích na správní řízení, které jsou předmětem správního poplatku. V posledních letech tyto příjmy vykazují klesající tendenci, zatímco v roce 2008 činily 3,8 mld. Kč, v roce 2009 to bylo o 2,8 mld. Kč, pokles dále pokračoval i v roce 2010.

Daň z nemovitostí, která je výlučným daňovým příjmem obcí, činila **8,6 mld. Kč**. Zatímco v roce 2010 představovalo inkaso daně z nemovitostí nejrychleji rostoucí daňový příjem obcí (zvýšení o 37,0 %), v loňském roce došlo naopak ke snížení o 0,1 mld. Kč. Výnos daně z nemovitostí zaostal za předpoklady rozpočtu zhruba o 1,3 mld. Kč.

Obce mají od roku 2009 možnost stanovit obecně závaznou vyhláškou místní koeficienty ve výši 2, 3, 4 nebo 5, kterými se modifikuje výsledná daň (místním koeficientem se vynásobí daňová povinnost poplatníků s výjimkou pozemků, orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů a trvalých travních porostů). Ve zdaňovacím období 2009 místní koeficient stanovilo 389 obcí. V roce 2010 se zvýšily některé základní sazby daně z nemovitostí a počet obcí, které stanovily místní koeficient se snížil na 284. Pro zdaňovací období 2011 stanovilo místní koeficient 299 obcí, převážně šlo o místní koeficient ve výši 2.

Nedaňové příjmy zahrnují příjmy z vlastní činnosti, odvody příspěvkových organizací, příjmy z pronájmu majetku, z úroků a z prodeje nekapitálového majetku. Jejich celkový objem dosáhl **29,5 mld. Kč**, což je o 1,6 mld. Kč více nežli v předchozím roce (plnění rozpočtu 101,8 %).

Objemově nejvýznamnější složku představují **příjmy z pronájmu majetku** (z pronájmu pozemků, budov a jejich částí a z pronájmu movitých věcí jako např. stroje, zařízení, dopravní prostředky). Ve sledovaném období činily **10,7 mld. Kč**, což znamená zvýšení proti předchozímu roku o 0,3 mld. Kč.

Příjmy z vlastní činnosti obcí byly zaúčtovány ve výši **7,1 mld. Kč** (meziroční nárůst o 0,3 mld. Kč). Tvoří je příjmy z poskytování služeb a výrobků (například příjmy za umístění dětí v předškolních a školních zařízeních, příjmy za odvoz komunálních odpadů zpoplatňovaných na základě smluvního vztahu s majiteli nemovitostí, příjmy inkasované za poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím), dále příjmy z prodeje zboží již nakoupeného za účelem prodeje, příjmy ze školného, příjmy za úplatné využívání komunikací (mýtné) a ostatní příjmy z vlastní činnosti.

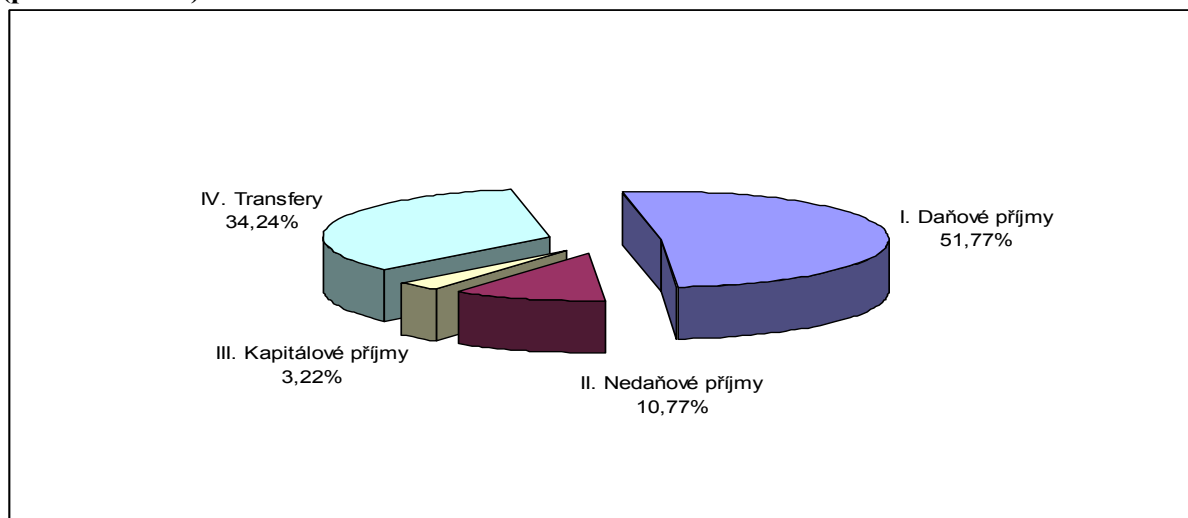
Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy činily **3,2 mld. Kč** (pokles proti předchozímu roku o 0,3 mld. Kč). Do této skupiny spadají veškeré příjmy z prodeje majetku pořízeného z neinvestičních prostředků (např. materiálu, zásob, drobného dlouhodobého majetku), dále přijaté neinvestiční dary, přijaté pojistné náhrady, přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady.

Příjmy z úroků zaúčtované do rozpočtů obcí činily **0,8 mld. Kč** (meziroční snížení o 0,1 mld. Kč). Tvoří je příjmy z úroků z bankovních účtů a poskytnutých půjčených prostředků a příjmy z úroků ze státních dluhopisů a z komunálních dluhopisů.

Odvody příspěvkových organizací činily stejně jako v předchozím roce **1,1 mld. Kč**.

Kapitálové příjmy zaúčtované do rozpočtů obcí dosáhly **8,8 mld. Kč**. Tento výsledek znamená pokles proti skutečnosti předchozího roku o 4,0 mld. Kč a současně také poměrně nízké plnění rozpočtu, který předpokládal kapitálové příjmy obcí ve výši 15,1 mld. Kč. Nejvýznamnější část kapitálových příjmů tvoří příjmy z prodeje dlouhodobého majetku (pozemků, ostatních nemovitostí a ostatního dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku), jejichž výše dosáhla 7,4 mld. Kč, tj. o 4,2 mld. Kč méně nežli v předchozím roce.

Graf č. 2: Příjmy obcí a DSO podle druhového členění rozpočtové skladby za rok 2011 (po konsolidaci)

Druhým nejvýznamnějším zdrojem financování obcí jsou **transfery**, které jsou obcím poskytovány ze státního rozpočtu, ze státních fondů, z rozpočtů krajů a z rozpočtů regionálních rad, mezi konsolidované přijaté transfery patří také některé převody z vlastních fondů obcí. Celkový objem přijatých transferů činil **93,8 mld. Kč**, z toho největší část tvořily transfery ze státního rozpočtu (včetně OSFA a prostředků Národního fondu), jejichž výše činila 66,5 mld. Kč. Ze státních fondů získaly obce 3,4 mld. Kč, z rozpočtů krajů rovněž 3,4 mld. Kč a z rozpočtů regionálních rad 6,9 mld. Kč, výše převodů z vlastních fondů obcí dosáhla 13,6 mld. Kč. Ve srovnání s předchozím rokem byl celkový objem přijatých transferů nižší o 10,7 mld. Kč, pokles byl vykázán ve všech částech transferů s výjimkou transferů poskytovaných z rozpočtů krajů.

Transfery ze státního rozpočtu zahrnují dotace poskytované z kapitoly Všeobecná pokladní správa v rámci finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích a finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtu hl. m. Prahy, tzv. ostatní dotace v kapitole Všeobecná pokladní správa a dotace z ostatních kapitol státního rozpočtu.

V rámci tzv. finančních vztahů státního rozpočtu k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích a k rozpočtu hl.m. Prahy (přílohy č. 6 a 7 zákona o státním rozpočtu) bylo v kapitole Všeobecná pokladní správa vyčleněno celkem 10,1 mld. Kč, z toho pro obce v jednotlivých krajích 9,2 mld. Kč a pro hl.m. Prahu 0,9 mld. Kč. Struktura finančních vztahů se nezměnila, tvořily ji: příspěvek na školství 1,5 mld. Kč, dotace na vybraná zdravotnická zařízení 0,04 mld. Kč, příspěvek na výkon státní správy 8,4 mld. Kč a dotace na výkon zřizovatelských funkcí převedených z okresních úřadů obcím 0,2 mld. Kč.

Celkový objem příspěvků a dotací poskytovaných v rámci finančních vztahů však byl z důvodů úsporných opatření zapracovaných ve státním rozpočtu na rok 2011 zhruba o 1,8 mld. Kč nižší oproti objemu stanovenému v rozpočtu na rok 2010. Úsporná opatření spočívala především ve **snížení objemu příspěvku na výkon státní správy**, který je určen na částečnou úhradu výdajů obcí spojených s výkonem státní správy, dále v tom, že stejně jako v předchozím roce nebyla valorizována výše jednotlivých příspěvků a dotací a v celkových objemech byly promítnuty pouze vlivy vyplývající ze změny počtu obyvatel, žáků, lůžkových kapacit apod.

Celkový objem příspěvku na výkon státní správy byl v rozpočtu stanoven ve výši 8,4 mld. Kč, ve srovnání s rokem 2010 je to o 1,8 mld. Kč méně. Krácení bylo provedeno dodatečným

násobením zjištěné hodnoty příspěvku koeficientem 0,824 v závěru propočtu (způsob konstrukce příspěvku na výkon státní správy se proti roku 2010 v zásadě neměnil). Tímto postupem bylo zohledněno krácení prostředků s cílem dosáhnout úspor v rámci finančních vztahů k rozpočtům obcí a rozpočtu hl. m. Prahy v kapitole Všeobecná pokladní správa schválených v usnesení vlády č. 563/2010. V případě hl. m. Prahy se jednalo o snížení příspěvku o 0,2 mld. Kč, u ostatních obcí o částku ve výši 1,6 mld. Kč. Současně však bylo předpokládáno, že obce budou participovat v souladu s platnou úpravou rozpočtového určení daní na dodatečných daňových příjmech plynoucích z realizace opatření obsažených v programovém prohlášení vlády a z dalších opatření, která mají vliv na daňové příjmy obcí.

Počátkem roku 2011 byla provedena analýza s cílem zjistit dopady snížení příspěvku na výkon státní správy na jednotlivé obce a zároveň ověřit, zda bude kompenzace snížení tohoto příspěvku formou navýšení daňových příjmů obcí v systému rozpočtového určení daní dostatečná. Výsledky analýzy prokázaly, že kompenzace snížení příspěvku na výkon státní správy pro obce formou participace na dodatečných daňových příjmech je v případě některých obcí nedostatečná (daňové příjmy obcí definované zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, jsou přerozdělovány na základě jiných kritérií než příspěvek na výkon státní správy pro obce). Ministerstvo financí proto v rámci návrhu novely zákona č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu na rok 2011 navrhlo zvýšit v kapitole Všeobecná pokladní správa specifický ukazatel „Další prostředky pro územní samosprávné celky“ o částku 179,8 mil. Kč a vytvořit v rámci tohoto ukazatele novou položku pod názvem „Částečná kompenzace snížení příspěvku na výkon státní správy v roce 2011 pro obce s největším ekonomickým dopadem z tohoto snížení“, a tyto prostředky použít ke zmírnění dopadů u těch obcí, kde se kompenzace snížení příspěvku na výkon státní správy formou navýšení daňových příjmů ukázala jako nedostatečná (ztrátové obce). Tento objem odpovídal možnostem schváleného státního rozpočtu a činil zhruba 10 % z celkového snížení příspěvku na výkon státní správy pro obce. Při projednávání vládního návrhu novely zákona o státním rozpočtu byl pozměňovacím návrhem objem prostředků určených k „částečné kompenzaci snížení příspěvku na výkon státní správy v roce 2011 pro obce s rozšířenou působností s ekonomickým dopadem z tohoto snížení“ navýšen na 220,6 mil. Kč. Finanční prostředky z této položky byly příslušným obcím uvolněny formou jednorázové účelové dotace poskytnuté prostřednictvím krajů.

V rámci finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích a k rozpočtu hl. m. Prahy přijaly obce v průběhu roku v měsíčních splátkách celkem **10,1 mld. Kč**.

V rámci ostatních dotačních titulů rozpočtovaných v kapitole Všeobecná pokladní správa, zahrnutých v ukazatelích „Další prostředky pro územní samosprávné celky“ a „Výdaje vedené v informačním systému programového financování“, přijaly obce a hl. m. Praha celkem **1,7 mld. Kč**. Převážnou část tvořily neinvestiční prostředky, zejména dotace na činnosti vykonávané obcemi s rozšířenou působností v oblasti sociálně právní ochrany dětí (0,7 mld. Kč), účelové neinvestiční dotace (0,5 mld. Kč) a dále dotace určené na přípravu Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011, na protiradonová opatření, na likvidaci léčiv, na zabránění vzniku, rozvoje a šíření TBC.

Investiční prostředky v celkové výši 0,3 mld. Kč byly poskytnuty na realizaci akcí v rámci programu podpory rozvoje materiálně technické základny regionálního školství (program č. 298210) a akcí financovaných z rozhodnutí Poslanecké sněmovny Parlamentu a vlády ČR (program 298220) a na technická opatření v pásmech ochrany vod (program č. 398020).

Největší objem transferů přijaly obce **z rozpočtů ostatních ústředních orgánů státní správy** (bez kapitol VPS, OSFA a prostředků z Národního fondu), jejich celkový objem dosáhl

54,2 mld. Kč, což představuje nárůst proti předchozímu roku o 1,8 mld. Kč. K nárůstu objemu transferů došlo především v investiční oblasti (o 2,4 mld. Kč), objem neinvestičních transferů se mírně snížil (o 0,6 mld. Kč). Z rozpočtů státních fondů přijaly obce celkem 3,7 mld. Kč (v předchozím roce to bylo 4,7 mld. Kč).

Tabulka č. 15: Přehled o transferech a půjčkách přijatých obcemi a DSO ze státního rozpočtu a ze státních fondů v roce 2011 (v mil. Kč)

Kapitola	Celkem	z toho:		
		Neinvestiční	Investiční	Půjčky
Úřad vlády České republiky	9,6	9,6		
Ministerstvo obrany	5,6	2,4	3,2	
Ministerstvo financí	1,2	1,2		
Ministerstvo práce a sociálních věcí	26 573,2	26 385,6	187,6	
Ministerstvo vnitra	282,6	164,6	118,0	
Ministerstvo životního prostředí	8 979,5	471,9	8 507,6	
Ministerstvo pro místní rozvoj	4 888,8	1 810,1	3 078,7	
Ministerstvo průmyslu a obchodu	193,0	9,7	183,3	
Ministerstvo dopravy	396,7	207,1	189,6	
Ministerstvo zemědělství	2 154,3	197,5	1 956,8	
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	10 256,5	10 240,2	16,3	
Ministerstvo kultury	486,4	289,8	196,6	
Ministerstvo zdravotnictví	1,7	1,6	0,1	
Národní fond	376,6	39,3	337,3	
Operace státních finančních aktiv	117,6	37,7	79,9	
VPS - transfery v rámci souhrn. dotačního vztahu	10 149,8	10 149,8		
VPS - ostatní transfery	1 694,8	1 304,8	312,8	77,2
Státní zemědělský intervenční fond	1 432,8	267,2	1 165,6	
Státní fond životního prostředí	865,5	22,8	651,4	191,3
Státní fond dopravní infrastruktury	1 290,0	122,2	1 167,8	
Státní fond rozvoje bydlení	59,7	27,7	14,7	17,3
Státní fond na podporu a rozvoj č.kinematografie	12,6		12,6	
C e l k e m	70 228,5	51 762,8	18 179,9	285,8

Z kapitoly **Ministerstva práce a sociálních věcí** přijaly obce do svých rozpočtů celkem **26,6 mld. Kč**, proti skutečnosti předchozího roku to bylo o 0,7 mld. Kč méně. Největší část představují transfery na příspěvek na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, transfery na dávky pomoci v hmotné nouzi a na dávky zdravotně postiženým občanům. Další prostředky byly obcím uvolněny na aktivní politiku zaměstnanosti a na financování společných programů EU a ČR zaměřených na zlepšení struktury pracovních míst, snížení nezaměstnanosti apod. Investiční prostředky směřovaly do Programu pořízení a technická obnova majetku ve správě ústavů sociální péče a byly určeny na stavební úpravy zařízení sociální péče včetně domovů pro seniory.

Navíc Ministerstvo práce a sociálních věcí uvolnilo přímo příspěvkovým organizacím zřízeným obcemi (bez prostřednictví rozpočtu obce) v rámci dotačního titulu neinvestiční nedávkové transfery podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, finanční prostředky v celkovém objemu 1,2 mld. Kč.

Z kapitoly **Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy** získaly obce transfery ve výši 10,3 mld. Kč, tj. o 1,3 mld. Kč více oproti předchozímu roku. Převážnou část těchto prostředků tvoří přímé náklady na vzdělávání (pro hl.m. Prahu) a dotace na soukromé školy. Obdobně jako v minulém roce byly podpořeny projekty zaměřené na rozvoj a zkvalitnění vzdělávání, program sociální prevence a prevence kriminality apod. Značná část prostředků

byla rovněž uvolněna na posílení platové úrovně pedagogických pracovníků s vysokoškolským vzděláním, kteří splňují odbornou kvalifikaci podle zákona č. 563/2004 Sb.

V průběhu roku 2011 přijaly obce z kapitoly **Ministerstva životního prostředí** finanční prostředky ve výši 9,0 mld. Kč, tj. o 1,6 mld. Kč více než v předchozím roce. Největší objem tvořily investiční transfery určené na realizaci vodohospodářských projektů zaměřených na výstavbu a technickou obnovu kanalizací, ČOV a vodovodů. Další prostředky směřovaly na podporu zlepšování stavu přírody, na snižování rizika povodní, na podporu udržitelného využívání zdrojů energie a na podporu zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží.

Z kapitoly **Ministerstva pro místní rozvoj** přijaly obce celkem 4,9 mld. Kč. Více než polovinu z této částky (3,1 mld. Kč) tvořily investiční transfery určené na obnovu majetku postiženého živelní pohromou, na obnovu místních komunikací, na podporu regionálního rozvoje apod. Značná část prostředků z této kapitoly byla dále uvolněna pro hlavní město Prahu na realizaci operačních programů Praha Adaptabilita (projekty v oblasti vzdělávání, zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů ve výzkumu a vývoji apod.) a Praha Konkurenceschopnost (podpora projektů v oblasti veřejné dopravy, informačních a komunikačních technologií, zlepšování životního prostředí apod.).

Objem finančních prostředků poskytnutých obcím z kapitoly **Ministerstva zemědělství** dosáhl 2,2 mld. Kč, tj. zhruba stejně jako v předchozím roce. Převážná část transferů směřovala do oblastí investic (2,0 mld. Kč) na výstavbu a technickou obnovu vodovodů a úpraven vod, čistíren a kanalizací. Značný objem finančních prostředků byl rovněž poskytnut na podporu prevence před povodněmi. Neinvestiční přijaté prostředky byly určeny na aktivity související s hospodařením v lesích a na obnovu lesních porostů.

Z rozpočtu **Ministerstva kultury** získaly obce prostředky ve výši 0,5 mld. Kč, které byly určeny zejména na Program regenerace městských památkových rezervací, na podporu profesionálních divadel, stálých profesionálních symfonických orchestrů, na zajištění veřejných informačních služeb knihoven apod. Transfery ve výši 0,4 mld. Kč převedené obcím z kapitoly **Ministerstva dopravy** směřovaly na realizaci systému řízení a regulaci městského silničního provozu v Praze. Neinvestiční prostředky byly uvolněny na příspěvky za ztrátu dopravce z provozu veřejné osobní dráží dopravy.

Další část transferů a půjček byla v loňském roce uvolněna ze státních fondů. Ze **Státního zemědělského intervenčního fondu** přijaly obce transfery v celkové výši 1,4 mld. Kč. V rámci společných programů EU a ČR směřovaly prostředky především do obnovy a rozvoje vesnic, do občanského vybavení a služeb v obcích např. v oblasti školství, zdravotnictví, základní obchodní infrastruktury a sportovních aktivit. V rámci ochrany a rozvoje kulturního dědictví venkova byly podpořeny stavební obnovy památkových budov apod. V oblasti lesnictví byly realizovány akce týkající se lesnické infrastruktury a nákupu lesnické techniky.

Ze **Státního fondu dopravní infrastruktury** získaly obce účelové prostředky ve výši 1,3 mld. Kč na výstavbu a obnovu silniční sítě statutárních měst, další prostředky byly určeny na financování dopravní infrastruktury v příslušných oblastech.

Ze **Státního fondu životního prostředí** přijaly obce finanční prostředky ve výši 0,9 mld. Kč, obdobně jako v předcházejících letech směřovaly k ochraně vod, k ochraně přírody ve volné krajině a chráněných územích, dále byla podpořena opatření na zlepšení stavu ovzduší i půdy. Značná část prostředků byla rovněž uvolněna v rámci Programu GIS – zelená úsporám, který je zaměřený na úspory energie a obnovitelné zdroje energie v rodinných a bytových domech.

Z krajských rozpočtů přijaly obce **3,4 mld. Kč**, to je zhruba stejný objem prostředků jako v předchozím roce. Polovinu tvořily investiční transfery určené například na výstavbu a

obnovu vodohospodářské infrastruktury a dopravní infrastruktury, na program obnovy venkova, na podporu sportu, tělovýchovy apod. Neinvestiční transfery směřovaly například na realizaci programu obnovy venkova, podporu v oblasti kultury a cestovního ruchu, podporu školství a mládeže a podobně. **Z rozpočtu regionálních rad** přijaly obce transfery ve výši **6,9 mld. Kč** (v předchozím roce to bylo 11,8 mld. Kč). Jednalo se především o transfery investičního charakteru (96,2 % z celkového objemu).

Obce dále převedly do svých rozpočtů i prostředky z vlastních fondů (z fondů hospodářské činnosti a rezervy z minulých let) ve výši 13,6 mld. Kč. Objem převodů byl proti předchozímu roku nižší o 4,1 mld. Kč.

Pokles celkových příjmů obcí se odrazil na výdajové straně obecních rozpočtů. Zastupitelstva obcí a měst reagovala na pokles příjmů realizací úsporných opatření, případně přesunula některé výdaje do dalších let (investiční akce).

Celkové výdaje obcí dosáhly **275,0 mld. Kč**, ve srovnání se skutečností předchozího roku byly nižší o 16,5 mld. Kč. Pokles výdajů byl z větší části koncentrován v oblasti investičních výdajů.

Tabulka č. 16: Výdaje obcí a DSO v letech 2009 – 2011 po konsolidaci (v mil. Kč)

	2009 skutečnost	2010 skutečnost	2011 skutečnost	Index	
				<u>2010</u> 2009	<u>2011</u> 2010
I. Běžné výdaje	189 827,5	199 934,3	194 733,7	105,3	97,4
z toho					
Platy a ostatní. platby za provedenou práci	26 027,1	27 357,7	26 531,8	105,1	97,0
Nákup materiálu	4 816,7	4 418,4	4 047,7	91,7	91,6
Nákup vody, paliv, energ., služeb a ost. nákupy	54 726,0	57 392,5	53 838,9	104,9	93,8
Výdaje na dopravní obslužnost	2 406,0	4 252,8	4 522,7	176,8	106,3
Neinvestiční transfery podnikatel. subjektům	15 686,3	17 581,6	17 016,7	112,1	96,8
Neinvestiční transfery nezisk. a podob. org.	8 442,3	8 493,0	8 706,0	100,6	102,5
Neinvestiční transfery příspěv. a podob. org.	30 390,4	31 407,9	32 745,5	103,3	104,3
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	25 008,2	26 158,0	25 785,7	104,6	98,6
z toho: sociální dávky	24 238,6	25 272,6	24 967,5	104,3	98,8
II. Kapitálové výdaje	93 387,3	91 572,9	80 269,4	98,1	87,7
z toho:					
Investiční nákupy a související výdaje	83 530,3	83 025,6	71 139,4	99,4	85,7
Investiční transfery podnikatel. subjektům	4 963,5	1 873,1	2 886,7	37,7	154,1
Investiční transfery nezisk. a podobným org.	408,5	461,8	324,5	113,0	70,3
Investiční transfery příspěvk. organizacím	1 665,5	1 662,4	1 693,2	99,8	101,9
Výdaje celkem	283 214,8	291 507,2	275 003,1	102,9	94,3

Běžné výdaje, kterými je zajišťován provoz obcí a jejich organizací, dosáhly **194,7 mld. Kč**, což představuje 97,4 % úrovně předpokládané rozpočtem. Ve srovnání s předchozím rokem byl objem běžných výdajů nižší o 5,2 mld. Kč.

Výdaje na **nákup vody, paliv, energie, služeb a ostatní nákupy**, které pro obce představují největší objem výdajů, dosáhly **53,8 mld. Kč**. Proti předchozímu roku se snížily o 3,6 mld. Kč, k poklesu došlo především ve výdajích na opravy a údržbu (o 2,2 mld. Kč) a ve výdajích na nákup ostatních služeb (o 1,3 mld. Kč).

Druhou objemově nejvýznamnější položkou výdajů obecních rozpočtů jsou **neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím**. Jejich výše činila **32,7 mld. Kč**, což znamená nárůst proti předchozímu roku o 1,3 mld. Kč. Rozhodující část tvoří neinvestiční příspěvky (30,1 mld. Kč), které obce poskytují příspěvkovým organizacím, kterých jsou

zřizovateli. Jedná se především o organizace působící v oblasti vzdělávání a školských služeb (objem výdajů 18,8 mld. Kč), dále organizace v oblastech kultury (činnost divadel, knihoven, muzeí a galerií), tělovýchovy a zájmové činnosti, bydlení a komunálních služeb a ochrany životního prostředí. Významnou část tvoří rovněž výdaje v oblasti služeb sociální péče (domovy pro seniory, domovy pro osoby se zdravotním postižením, osobní asistence, pečovatelská služba, podpora samostatného bydlení, centra sociálně rehabilitačních služeb).

Neinvestiční transfery obyvatelstvu dosáhly **25,8 mld. Kč**, ve srovnání s předchozím rokem byly nižší o 0,4 mld. Kč. Rozhodující objem představují sociální dávky, jejichž celková výše činila 25,0 mld. Kč (o 0,3 mld. Kč méně nežli v předchozím roce). Jedná se především o dávky, které jsou plně hrazeny ze státního rozpočtu prostřednictvím rozpočtu kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí, a to příspěvek na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (18,1 mld. Kč), dávky pomoci v hmotné nouzi, tj. příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení, mimořádná okamžitá pomoc a ostatní dávky sociální pomoci (5,0 mld. Kč) a dávky pro zdravotně postižené osoby (1,9 mld. Kč).

Výdaje obcí na **platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci** v minulých letech každoročně narůstaly, v loňském roce byl v této části výdajů poprvé vykázán meziroční pokles. Výdaje obcí na platy činily celkem **26,5 mld. Kč**, což je o 0,8 mld. Kč méně nežli v předchozím roce. Ke snížení došlo ve všech položkách: objem výdajů na platy zaměstnanců se meziročně snížil o 0,3 mld. Kč, objem výdajů na odměny členů zastupitelstva o 0,2 mld. Kč a objem ostatních osobních výdajů o 0,3 mld. Kč. Na související platby povinného pojistného placeného zaměstnavatelem vynaložily obce 8,5 mld. Kč (snížení 0,1 mld. Kč).

Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům činily **17,0 mld. Kč** (meziroční pokles o 0,6 mld. Kč), jedná se především o transfery nefinančním podnikatelským subjektům - právníkům osobám zřízeným podle obchodního zákoníku, tj. veřejné obchodní společnosti, komanditní společnosti, společnosti s ručením omezeným, akciové společnosti.

Na **neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím** vynaložily obce **8,7 mld. Kč**, tj. o 0,2 mld. Kč více nežli v předchozím roce. Do této skupiny spadají zejména dotace organizacím působícím v oblasti vzdělávání a školských služeb (hl. město Praha), dále v oblastech kultury, tělovýchovy a zájmové činnosti a v oblasti sociálních služeb.

Výdaje na dopravní územní obslužnost činily **4,5 mld. Kč** tj. o 0,3 mld. Kč více než v roce předchozím. Jsou to výdaje obcí na úhradu prokazatelné ztráty provozovatelům hromadné dopravy v důsledku plnění veřejné služby (zajištění dopravní obslužnosti) podle zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě a zákona č. 266/1994 Sb., o drahách. Z hlediska obcí jde o převody finančních prostředků na účet sdružených prostředků za účelem těchto úhrad.

Kapitálové výdaje obcí činily **80,3 mld. Kč**. Dosažený výsledek výrazně zaostal za předpoklady rozpočtu (konečný rozpočet po všech změnách předpokládal kapitálové výdaje obcí ve výši 113,8 mld. Kč). Současně znamenal také výrazný pokles proti skutečnosti předchozího roku (o 11,3 mld. Kč). Ke snížení kapitálových výdajů došlo především na položce investiční nákupy a související výdaje, jejichž celkový objem činil 71,1 mld. Kč (meziroční pokles o 11,9 mld. Kč). Snížily se také výdaje na položce objemově méně významné, kterou jsou investiční transfery neziskovým organizacím, jejich výše dosáhla 0,3 mld. Kč, což je ve srovnání s předchozím rokem o 0,1 mld. Kč méně.

Nárůst výdajů byl naopak vykázán v části investičních transferů podnikatelským subjektům, jejichž objem dosáhl 2,9 mld. Kč (zvýšení o 1,0 mld. Kč). Vzrostly také výdaje na nákup akcií a majetkových podílů, obce na tyto nákupy vynaložily 1,0 mld. Kč, což je proti předchozímu roku o 0,2 mld. Kč více. Objem investičních transferů příspěvkovým organizacím zůstal zhruba na stejné úrovni jako v předchozím roce (1,7 mld. Kč).

Z hlediska odvětvového členění směřují kapitálové výdaje obcí dlouhodobě především do oblasti dopravy, bydlení, komunálních služeb, územního rozvoje, vodního hospodářství, vzdělání a školských služeb, tělovýchovy a zájmové činnosti, kultury a ochrany životního prostředí. Pokles kapitálových výdajů, ke kterému došlo ve sledovaném roce, se promítl v meziročním snížení investičních výdajů především v odvětví dopravy o 3,8 mld. Kč, tělovýchovy a zájmové činnosti o 3,7 mld. Kč, bydlení a komunálních služeb o 2,4 mld. Kč a kultury o 1,6 mld. Kč. Meziroční nárůst investičních výdajů byl vykázán pouze v odvětví vodního hospodářství (o 1,8 mld. K), sociálních služeb (o 0,6 mld. Kč) a odvětví civilní připravenosti na krizové stavy (o 0,2 mld. Kč).

Hlavním zdrojem čerpání kapitálových výdajů byly transfery z rozpočtů ostatních kapitol státního rozpočtu a ze státních fondů, dále pak transfery převedené z rozpočtů regionálních rad na financování investičních akcí realizovaných v rámci jednotlivých regionálních operačních programů (obce přijaly z rozpočtů regionálních rad investiční transfery ve výši 6,7 mld. Kč, což je zhruba o 4,8 mld. Kč méně nežli v předchozím roce).

Dalším zdrojem kapitálových výdajů obcí byly transfery, které byly obcím převedeny z rozpočtů krajů (zhruba 1,7 mld. Kč). Na financování jednotlivých investičních projektů se podílely rovněž vlastní zdroje obcí.

Koncesní smlouvy

V minulých letech uzavřely některá města a obce a DSO koncesní smlouvy o provozování a správě některých zařízení ve vlastnictví obce (dle zákona č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení). Pro zjištění výše závazků, které pro obce z těchto smluv ve sledovaném roce vyplývají, předkládají obce v rámci podkladů pro zpracování státního závěrečného účtu také údaje o závazcích vyplývajících z uzavřených koncesních smluv.

Ministerstvo financí aktuálně eviduje celkem 59 obcí a měst, kterým bylo v průběhu let 2006 – 2011 vydáno předchozí stanovisko k uzavření (ke změně) koncesní smlouvy podle § 30 zákona č. 139/2006 Sb. K výraznému nárůstu počtu žádostí o předchozí stanovisko k uzavření koncesní smlouvy došlo právě v loňském roce, kdy Ministerstvo financí posuzovalo 29 nových žádostí.

Z hodnotících zpráv zasláných kraji vyplývá, že na úhradu závazků spojených s realizací koncesních smluv vynaložily obce a města v loňském roce 185,3 mil. Kč. Výše ročních finančních závazků u jednotlivých smluv je velmi rozdílná (od desítek tisíc až po desítky milionů), část smluv neobsahuje pro obce či města žádné finanční závazky.

Velká část uzavřených smluv má jako předmět koncesní smlouvy uvedeno „provozování vodohospodářské infrastruktury (tj. provozování vodovodu a zásobování pitnou vodou, provozování kanalizace a ČOV)“. Zbývající část žádostí má potom různý předmět koncesní smlouvy, jako například: zajištění dodávek tepla a teplé vody, provozování víceúčelového hřiště, provozování sportovního areálu, provozování školního stravování, provozování domova pro seniory, provozování ozdravného centra, nebo provozování integrovaného systému parkování, odtahu vozidel, provozování lanové dráhy, vydávání informačního časopisu městské části.

Příspěvkové organizace zřizované obcemi

V uplynulém roce bylo evidováno celkem 8 372 příspěvkových organizací, jejichž zřizovateli byly obce včetně hl. m. Prahy (proti předchozímu roku se jejich počet zvýšil o 15). Z údajů o výsledcích hospodaření příspěvkových organizací vyplývá, že 713 organizací ukončilo své hospodaření s účetní ztrátou (8,5 % z jejich celkového počtu). Ve srovnání s výsledky

předchozího roku, kdy účetní ztrátu vykázalo 1 111 organizací (13,3 % z jejich celkového počtu), se jedná o podstatné zlepšení celkových výsledků hospodaření.

Z hlediska odvětvového členění hlavní činnosti příspěvkových organizací (dle klasifikace COFOG) působilo zhruba 86,0 % příspěvkových organizací v oblasti vzdělávání (předškolní zařízení, základní školy, školní stravování a základní umělecké školy). V oblasti kultury působilo přibližně 5,7 % z celkového počtu příspěvkových organizací, zde se jedná především o zařízení pro zájmovou činnost v kultuře, knihovnické činnosti a činnost muzeí a galerií. V oblasti sociálních věcí působilo zhruba 3,9 % příspěvkových organizací (jsou to zejména domovy pro seniory a domovy pro osoby se zdravotním postižením, centra sociálních služeb, zajišťování osobní asistence a pečovatelské služby a sociální poradenství). Větší počty příspěvkových organizací působily dále i v oblasti rekreačních a sportovních služeb, rozvoje bydlení, odstraňování odpadů.

Dobrovolné svazky obcí

Ve sledovaném roce působilo na území republiky celkem 756 dobrovolných svazků obcí (dále jen DSO), tj. o 10 svazků méně ve srovnání s rokem předchozím. DSO představují specifickou a nejčastější formu spolupráce mezi obcemi, vznikají za účelem ochrany a prosazování společných zájmů obcí. Jednotlivé DSO jsou právními osobami, sestavují rozpočet a hospodaří s majetkem, který členské obce vkládají do svazku a s majetkem, který získaly vlastní činností.

V návrhu státního rozpočtu nebývají rozpočtovány žádné transfery pro DSO. Tato skutečnost je způsobena tím, že neexistuje žádný dotační titul, který by byl navržen výhradně pro DSO. Dotační tituly, které jsou určeny jak pro obce tak pro DSO, jsou v návrhu státního rozpočtu zahrnuty jako dotace pro obce a jako o dotacích pro DSO je o nich účtováno až v průběhu rozpočtového roku při jejich uvolňování.

V loňském roce hospodařily DSO s celkovými příjmy ve výši 5,5 mld. Kč, což je o 1,0 mld. Kč více než v předchozím roce. Zdrojem příjmů jsou především transfery z různých úrovní veřejných rozpočtů (z rozpočtů členských obcí, ze státního rozpočtu, ze státních fondů, z rozpočtů krajů a rozpočtů regionálních rad), jejichž celkový objem dosáhl 4,3 mld. Kč. Jednalo se především o prostředky investičního charakteru (82 % celkového objemu), což souvisí s účelem, pro který jsou DSO především zřizovány. Vlastní příjmy DSO činily 1,2 mld. Kč, tvořily je nedaňové příjmy ve výši 0,9 mld. Kč (zejména příjmy z pronájmu majetku a příjmy z vlastní činnosti) a kapitálové příjmy ve výši 0,3 mld. Kč.

Výdaje DSO činily 5,2 mld. Kč a hospodaření skončilo s přebytkem ve výši 0,3 mld. Kč (rozpočet předpokládal mírný schodek 0,1 mld. Kč). V souladu s určením přijatých finančních zdrojů byly výdaje DSO směřovány především na realizaci investičních akcí, kapitálové výdaje činily 4,5 mld. Kč, což je zhruba 86 % celkových výdajů.

Z hlediska odvětvového zaměření působí největší počet DSO v oblasti vodního hospodářství, kam patří například činnosti související se zásobováním pitnou vodou, odváděním a čištěním odpadních vod a správou ve vodním hospodářství. Dále jsou to aktivity v oblasti komunálních služeb, územního rozvoje, sběru a svozu komunálních odpadů, údržby místních komunikací.

4. Hospodaření Regionálních rad regionů soudržnosti

Regionální rady tvoří součást územních rozpočtů od poloviny roku 2006. Jsou zřízeny ve všech regionech soudržnosti (s výjimkou regionu soudržnosti Praha) a působí v nich jako řídicí orgány regionálních operačních programů. Prostřednictvím regionálních rad jsou čerpány prostředky na realizaci projektů spolufinancovaných z Evropského fondu pro

regionální rozvoj (ERDF) v programovém období 2007 – 2013. Zprostředkovatelem toku finančních prostředků z Evropské unie k regionálním radám je Ministerstvo pro místní rozvoj.

Základním zdrojem příjmů regionálních rad jsou transfery ze státního rozpočtu určené na předfinancování výdajů, které mají být kryty prostředky z fondů EU a na spolufinancování národního podílu u projektů realizovaných v rámci jednotlivých regionálních operačních programů, a transfery z rozpočtů krajů. Ostatní zdroje příjmů (nedaňové a kapitálové příjmy) mají spíše doplňkový význam.

Hospodaření regionálních rad se v loňském roce odchýlilo nejen od předpokladů státního rozpočtu, ale také od dosavadních tendencí vývoje. Zatímco v předchozích letech se objem finančních prostředků procházejících rozpočty regionálních rad rychle zvyšoval (v roce 2009 činil meziroční nárůst příjmů 13,3 mld. Kč, v roce 2010 to bylo 12,2 mld. Kč) a regionální rady hospodařily vždy s mírným přebytkem, v loňském roce byl vývoj odlišný.

Tabulka č. 17: Bilance příjmů a výdajů regionálních rad regionů soudržnosti (v mil. Kč)

Ukazatel	skutečnost k 31.12.2010	rozpočet 2011		skutečnost k 31.12.2011	% plnění rozp.
		schválený	po změnách		
1	2	3	4	5	6
Nedaňové příjmy	74,2	50,0	50,0	177,4	
z toho : příjmy z úroků	21,8			23,4	
Kapitálové příjmy	0,2			0,1	
Přijaté transfery (po konsolidaci)	27 208,1	27 861,4	26 838,7	14 723,1	54,9
z toho:					
- ze státního rozpočtu	26 998,9	27 561,4	26 538,7	14 445,7	54,4
- z rozpočtu krajů	209,2	300,0	300,0	277,4	92,5
Příjmy celkem (po konsolidaci)	27 282,5	27 911,4	26 888,7	14 900,6	55,4
Běžné výdaje (po konsolidaci)	1 227,5	2 493,4	2 387,9	1 261,9	52,8
Kapitálové výdaje	25 782,9	25 418,0	24 500,0	13 838,7	56,5
z toho:					
- transfery podnikatelským subjektům	3 373,9			2 411,9	
- transfery neziskovým a podobným	748,9			544,1	
- transfery příspěvkovým organizacím	373,4			80,1	
- transfery veřej. rozpoč. územ. úrovně	21 270,1			10 795,2	
Výdaje celkem (po konsolidaci)	27 010,4	27 911,4	26 888,7	15 100,6	56,2
Saldo příjmů a výdajů (po konsolidaci)	272,1	0,0	0,0	-200,0	.

Celkový objem příjmů regionálních rad dosáhl **14,9 mld. Kč**, což znamená pokles proti skutečnosti předchozího roku o 12,4 mld. Kč a plnění předpokladů rozpočtu 55,4 %. Ve výsledcích hospodaření regionálních rad byl poprvé vykázán schodek (- 0,2 mld. Kč).

Rozpočet na rok 2011 vycházel z předpokladu pokračování růstu počtu podpořených projektů a tím i objemu finančních prostředků na jejich financování. V kapitole Ministerstva pro místní rozvoj, byly vyčleněny pro realizaci regionálních operačních programů prostředky ve výši 26,8 mld. Kč, převážná část, zhruba 91,6 %, byla určena na investiční účely. Převádění finančních prostředků z kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj do rozpočtů jednotlivých regionálních rad se odvíjí od průběhu realizace projektů a proplácení žádostí o platbu, týkajících se projektů příjemců dotací.

Z kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj přijaly regionální rady 14,4 mld. Kč, tj. o 12,4 mld. Kč méně nežli předpokládal rozpočet a o 12,6 mld. Kč méně nežli v roce předchozím. Zpomalení čerpání transferů ze státního rozpočtu bylo signalizováno již ve výsledcích za 1. pololetí, neboť od počátku roku byly objemy transferů přijatých do rozpočtů regionálních

rad v jednotlivých měsících nižší proti předchozímu roku. Ke konci prvního pololetí byl objem přijatých transferů zhruba o polovinu nižší než v pololetí minulého roku a plnění předpokladů rozpočtu činilo 25,5 %. K zásadnějšímu obratu nedošlo ani v průběhu druhého pololetí.

Regionální rady ve svých hodnotících zprávách o výsledcích hospodaření (předložených podle Přílohy č. 2 vyhlášky č. 419/2001 Sb.) jako hlavní důvody poklesu financování mezi roky 2011 a 2010 uvádí zejména časové posuny ukončování jednotlivých etap projektů, které následně odsouvá konečné vyúčtování projektu, změny ve finančních plánech příjemců dotací, ve kterých došlo k posunu žádostí o platbu do dalších let a časový posun procesu hodnocení a administrace nových projektů a následně uzavření nových smluv. V průběhu čerpání finančních prostředků se také negativně odrazily problémy v činnosti některých úřadů regionálních rad, které vedly k pozastavení certifikace výdajů ze strany Evropské unie a následnému pozastavení tranší od Ministerstva pro místní rozvoj a také související externí kontroly (Policie ČR, Deloitte Advisory), které kontrolovaly proplácené projekty (pokud nebyla kontrola externím subjektem uzavřena nebylo možné daný projekt proplatit).

Kraje převedly do rozpočtů regionálních rad transfery ve výši 0,3 mld. Kč (meziroční zvýšení o 0,1 mld. Kč), z toho zhruba jednu třetinu tvořily prostředky na zajištění vlastního provozu regionálních rad a dvě třetiny investiční prostředky určené na spolufinancování projektů realizovaných kraji. Celkový objem příjmů dále doplnily nedaňové příjmy ve výši 0,2 mld. Kč (v tom rozhodující objem tvořily příjmy z finančního vypořádání).

Celkové výdaje regionálních rad činily **15,1 mld. Kč**, což bylo ve srovnání s předchozím rokem o 11,9 mld. Kč méně, proti předpokladům rozpočtu byly výdaje nižší o 11,8 mld. Kč.

Na běžné výdaje vynaložily regionální rady 1,3 mld. Kč, tj. zhruba stejně jako v předchozím roce, rovněž struktura běžných výdajů byla obdobná. Neinvestiční transfery určené na realizaci projektů tvořily 0,6 mld. Kč, z toho 0,4 mld. Kč byla převedeno veřejným rozpočtům územní úrovně (obcím a krajům na úhradu neinvestičních výdajů jimi realizovaných projektů) a 0,1 mld. Kč neziskovým organizacím. Výdaje na platy zaměstnanců regionálních rad včetně povinného pojištění činily 0,3 mld. Kč, výdaje na nákup vody, paliv, energie a ostatní nákupy 0,15 mld. Kč.

Kapitálové výdaje činily 13,8 mld. Kč a tvořily tak téměř 92 % celkových výdajů regionálních rad (ve srovnání s předchozím rokem byly o 11,9 mld. Kč nižší). Největší část prostředků na realizaci investičních projektů byla převedena veřejným rozpočtům územní úrovně, celkový objem činil 10,8 mld. Kč (z toho: obcím 6,5 mld. Kč, dobrovolným svazkům obcí 0,1 mld. Kč, krajům 4,1 mld. Kč). Podnikatelským subjektům byly převedeny transfery ve výši 2,4 mld. Kč (v loňském roce 3,4 mld. Kč) a zbývající část 0,6 mld. Kč byla určena příspěvkovým, neziskovým a podobným organizacím (v loňském roce 1,1 mld. Kč).

Z hlediska věcného zaměření operačních programů bylo nejvíce prostředků rozděleno v rámci prioritních os zaměřených na projekty zaměřené na rozvoj a obnovu měst a obcí, dopravní infrastruktury a cestovního ruchu. Podle odvětvového členění investičních výdajů byl největší objem vykázan v odvětví dopravy, kam směřovalo celkem 4,2 mld. Kč (ve srovnání s předchozím rokem, kdy tyto výdaje činily 10,4 mld. Kč, se však jedná o značný pokles). Výdaje zaměřené na rozvoj bydlení a komunálních služeb činily 2,0 mld. Kč, výdaje do odvětví vzdělávání a školských služeb 1,6 mld. Kč, do odvětví tělovýchovy a zájmové činnosti 1,5 mld. Kč, oblasti kultury 1,3 mld. Kč.

Hlavní město Praha, které vykonává činnost řídicího orgánu operačních programů Praha - Adaptabilita a Praha - Konkurenceschopnost pro region soudržnosti Praha spolufinancovaných z Evropského sociálního fondu (ESF) a Evropského fondu pro regionální rozvoj

(ERDF), přijalo z rozpočtu Ministerstva pro místní rozvoj celkem 1,3 mld. Kč (z toho na implementaci programu Konkurenceschopnost 1,0 mld. Kč a programu Adaptabilita 0,3 mld. Kč). Tyto prostředky byly plně využity na financování podpořených projektů. V rámci OP Adaptabilita byl největší objem prostředků využit na realizaci projektů v prioritní ose 1 - Podpora rozvoje znalostní ekonomiky (0,2 mld. Kč), v rámci OP Konkurenceschopnost to bylo na realizaci projektů v prioritní ose 1 – Dopravní dostupnost a rozvoj ICT (0,6 mld. Kč).

5. Vývoj zadluženosti

Obce (vč. jimi zřizovaných příspěvkových organizací) vykázaly ke konci roku 2011 celkový nekonsolidovaný dluh² ve výši **82,4 mld. Kč**. Proti skutečnosti roku 2010 se jedná o pokles o 1,2 %, přičemž v absolutním vyjádření se jedná o pokles o téměř 1,0 mld. Kč.

V celkovém objemu zadluženosti obcí jsou zahrnuty bankovní úvěry od peněžních ústavů, emitované komunální dluhopisy, přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy, vč. půjček ze státního rozpočtu a státních fondů.

Tabulka č. 18: Souhrnné údaje o zadluženosti obcí ČR v letech 2001 – 2011 (v mld. Kč)

Ukazatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Úvěry	22,6	27,3	35,2	38,5	43,7	47,1	46,7	47,4	55,8	59,9	60,9
Komunální dluhopisy	13,3	15,9	21,7	23,9	23,5	22,9	22,6	22,7	14,7	15,8	14,0
Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy	12,4	12,6	13,5	12,4	11,8	10,9	9,9	10,0	10,1	7,6	7,5
Celkem	48,3	55,8	70,4	74,8	79,0	80,9	79,2	80,1	80,6	83,3	82,4

Z údajů uvedených v tabulce jsou zřejmé dva protichůdné vlivy. Na jedné straně došlo k nárůstu na položce úvěrů (o 1,0 mld. Kč), na druhé straně došlo k poklesu na položce komunálních dluhopisů (o 1,8 mld. Kč) a na položce přijatých návratných výpomocí a ostatních dluhů (o 0,1 mld. Kč). Snížení vykázané hodnoty na položce komunálních dluhopisů způsobilo splacení emise komunálních dluhopisů statutárního města Brna ve výši 2,0 mld. Kč. Naproti tomu došlo k přecenění (zvýšení účetní hodnoty) emisí komunálních dluhopisů hlavního města Prahy a statutárního města Ostravy denominovaných v EUR, čímž se celková hodnota emitovaných komunálních dluhopisů vyjádřená v Kč snížila pouze o 1,8 mld. Kč. Kromě toho došlo v roce 2011 ke splacení dvou emisí komunálních dluhopisů hl. m. Prahy v souhrnné výši 5,0 mld. Kč. Tyto emise však byly refinancovány novou emisí komunálních dluhopisů hl. m. Prahy ve stejné výši.

Ve struktuře dluhu obcí mají dlouhodobě největší váhu úvěry, jejichž podíl během roku 2011 vzrostl o 2 p. b. na 73,9 %, podíl emitovaných komunálních dluhopisů se o stejnou hodnotu snížil na 17,0 % a zbývající část dluhu obcí (9,1 %) tvořily přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy.

Úvěry, které obce přijaly od peněžních ústavů, byly podobně jako v minulých letech, směřovány zejména na rekonstrukce a výstavbu technické infrastruktury (místní komunikace, kanalizace, čistírny odpadních vod, vodovody), na předfinancování investičních projektů spolufinancovaných z fondů EU a na regeneraci a výstavbu bytového fondu. Obce tyto prostředky rovněž použily na rekonstrukce, zateplování a rozšíření školských zařízení,

² Čerpáno z dat přijatých do CSÚIS do 1.3.2012. V údajích nejsou zahrnuty 2 obce, 3 dobrovolné svazky obcí a 4 příspěvkové organizace, jejichž výkaz nebyl do 1.3.2012 do CSÚIS předán.

sportovních areálů a jiné občanské vybavenosti. Několik statutárních měst také čerpalo úvěry poskytnuté Evropskou investiční bankou určené na financování investic do zkvalitnění městské infrastruktury. Tyto úvěry se vyznačují nízkým úročením a velmi dlouhou dobou splatnosti. Až na zanedbatelné výjimky byla většina úvěrů i v roce 2011 obcím poskytnuta v domácí měně.

Vedoucí postavení v poskytování úvěrů si stále udržuje Česká spořitelna, a. s. před Komerční bankou, a. s. Třetím největším poskytovatelem je Československá obchodní banka, a. s. V poskytování úvěrů a půjček je aktivních i mnoho dalších právnických a fyzických osob, včetně obcí. Většina úrokových sazeb je pevně stanovena nebo je navázána na mezibankovní úrokovou sazbu PRIBOR. Úrokové sazby se pohybují od nuly po několik desítek procent v případě spotřebitelských úvěrů a finančního pronájmu (zpravidla pořízení vozidel a komunální techniky). Většina sazeb nepřesahovala 4 procentní body. Přírážky k sazbám vázaných na mezibankovní úrokovou sazbu PRIBOR obvykle nepřesahovaly 2 p.b. Pro více než polovinu poskytnutých úvěrů a půjček jejich poskytovatelé nevyžadovali ručení. Pokud bylo ručení vyžadováno, nejčastěji šlo o ručení majetkem obce, budoucími příjmy rozpočtu příjemce či směnkou.

Emisi komunálních dluhopisů vykazuje pouze hl. m. Praha (9,4 mld. Kč) a statutární města Ostrava (2,6 mld. Kč) a Liberec (2,0 mld. Kč). Celková účetní hodnota emitovaných komunálních dluhopisů činila koncem roku 14,0 mld. Kč.

Položka **přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy** vykázala jen mírný meziroční pokles. Na jedné straně došlo k mírnému poklesu přijatých půjček a návratných finančních výpomocí, na druhé straně došlo k mírnému nárůstu ostatních dlouhodobých závazků.

Obce také přijaly nízkouúročené půjčky z rozpočtů **Státního fondu životního prostředí** (154,5 mil. Kč) a **Státního fondu rozvoje bydlení** (17,3 mil. Kč) a návratné finanční výpomoci z kapitoly Všeobecná pokladni správa (77,2 mil. Kč). Půjčky byly směřovány především na intenzifikace čistíren odpadních vod a jejich výstavbu, na úspory energií a na opravy a modernizace bytového fondu.

Z hlediska vztahu výše finančních prostředků na bankovních účtech rozpočtového hospodaření obcí a běžných účtech jimi zřízených příspěvkových organizací a výše zadluženosti nedošlo oproti roku 2010 k výraznější změně. Pokles hodnoty dluhu byl doprovázen poklesem peněžních zůstatků. Ke konci roku 2011 výše zadluženosti převyšovala výši finančních zůstatků o 11,2 mld. Kč.

Tabulka č. 19: Stav na účtech a stav zadluženosti obcí a jimi zřízených příspěvkových organizací v letech 2001 - 2011(v mld. Kč)

Ukazatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Stav na účtech celkem	37,3	39,8	47,1	52,2	61,8	65,6	72,6	87,6	69,6	72,5	71,2
Zadluženost celkem	48,3	55,8	70,4	74,9	79,0	81,0	79,3	80,1	80,6	83,3	82,4
Rozdíl	-11,0	-16,1	-23,3	-22,7	-17,2	-15,4	-6,7	7,5	-11,0	-10,8	-11,2

V roce 1994 vykázalo zadluženost 1 969 obcí z celkového počtu 6 221 obcí, tj. 31,7 % obcí. V roce 2011 vykázalo zadluženost 3 089³ obcí z celkového počtu 6 246 obcí, což je méně než polovina (49,5 %) obcí z celkového počtu. Počet obcí, které vykázaly v posledních letech zadluženost je poměrně stabilizovaný a meziročně došlo opět k jeho mírnému poklesu (o 23 obcí).

³ U dvou obcí, které nepředaly svou řádnou účetní závěrku nebylo možné provést hodnocení. Z finančního výkazu lze však usuzovat, že jedna z těchto obcí dluh vykazuje.

Z pohledu posuzování zadluženosti podle velikostních kategorií obcí lze, stejně jako v minulých obdobích, konstatovat, že podíl obcí vykazujících dluh se zvyšuje s rostoucím počtem obyvatel obce. Nejnižší procentní podíl obcí vykazujících dluh lze nalézt v nejnižší velikostní kategorii 1 – 100 obyvatel (podíl 20,6 %). Velikostní kategorie obcí nad 5 000 obyvatel mají vyšší než 94 % podíl počtu obcí vykazujících dluh. Oproti předchozímu období došlo k poklesu podílu obcí vykazujících dluh v kategoriích do 1 000 obyvatel. Naproti tomu všechna města s počtem obyvatel nad 20 000 vykazují dluh v souhrnné výši více než 57,9 mld. Kč.

Na celkové zadluženosti obcí se stále výrazně podílí 4 největší města, přestože jejich podíl na celkové zadluženosti od roku 2004 stále klesá a v minulém roce dosáhl tento podíl nejnižší hodnoty od roku 2001.

Tabulka č. 20: Údaje o zadluženosti obcí ČR bez hl. m. Prahy, Plzně, Brna a Ostravy v letech 2001–2011 (v mld. Kč)

Ukazatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Úvěry	14,3	16,5	18,4	19,8	22,0	25,7	25,9	26,9	34,8	35,5	36,3
Komunální dluhopisy	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	2,0
Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy	9,8	9,7	9,6	9,1	8,6	7,8	7,0	7,4	6,5	5,7	5,7
Celkem	24,1	26,2	28,0	28,9	30,6	33,5	32,9	34,3	41,3	43,2	44,0

Bez zahrnutí čtyř největších měst (tj. hl. m. Praha, Plzeň, Brno a Ostrava), jejichž zadluženost dosahuje výše 38,4 mld. Kč, činí zadluženost ostatních obcí celkem 44,0 mld. Kč. U obcí bez těchto největších měst došlo ke zvýšení celkové zadluženosti o 0,8 mld. Kč.

Tabulka č. 21: Vývoj podílu zadluženosti hl. m. Prahy, Plzně, Brna a Ostravy na celkové zadluženosti obcí v letech 2001–2011 (v mld. Kč)

Ukazatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Celková zadluženost obcí v ČR	48,3	55,8	70,4	74,8	79,0	80,9	79,2	80,1	80,6	83,3	82,4
Zadluženost 4 největších měst	24,2	29,6	42,4	45,9	48,4	47,4	46,3	45,8	39,3	40,1	38,4
% podíl 4 největších měst na celkové zadluženosti	50,1	53,0	60,2	61,4	61,3	58,6	58,5	57,2	48,8	48,1	46,6

Celková zadluženost hl. m. Prahy (včetně jí zřízených příspěvkových organizací) dosáhla ke konci roku hodnoty 26,7 mld. Kč, což je o 0,6 mld. Kč méně než v roce předchozím. Podíl zadluženosti hl. m. Prahy na celkové zadluženosti obcí se proti předchozímu roku 2010 snížil o 0,3 p.b. na 32,5 %.

Dobrovolné svazky obcí vykázaly celkový dluh ve výši **2,5 mld. Kč**, což oproti roku předchozímu znamená pokles o necelých 0,2 mld. Kč. Na zadluženosti se z 86,6 % podílí dlouhodobé bankovní úvěry. Dobrovolné svazky obcí využívají získané prostředky především na rozvoj a obnovu místní infrastruktury (vodovody a kanalizace), odpadové hospodářství a na projekty zvyšující atraktivitu jejich území.

Kraje (včetně jimi zřízených příspěvkových organizací) vykázaly ke konci roku 2011 nekonsolidovaný dluh v celkové výši **22,3 mld. Kč**. Po prvním meziročním poklesu hodnoty dluhu v historii krajů v roce 2010 se jedná o opětovný nárůst hodnoty dluhu. Hodnota dluhu se meziročně zvýšila o necelých 3,2 mld. Kč (o 16,7 %). Růst dluhu byl vykázán zejména na

položce úvěrů (o více než 3,0 mld. Kč), které se na celkové zadluženosti krajů podílejí 88,1 %, a přijatých návratných finančních výpomocí a ostatních dluhů (o necelých 0,2 mld. Kč). Kraje ani v roce 2011 neemitovaly komunální dluhopisy.

Tabulka č. 22: Souhrnné údaje o zadluženosti krajů ČR v letech 2003 - 2011(v mld. Kč)

Ukazatel	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Úvěry	0,2	0,4	1,8	6,5	9,4	11,9	17,4	16,6	19,6
Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy	1,1	1,1	1,1	1,2	1,0	2,7	3,5	2,5	2,7
Celkem	1,3	1,5	2,9	7,7	10,4	14,6	20,9	19,1	22,3

Některé kraje pokračovaly v čerpání úvěrů poskytnutých Evropskou investiční bankou, jimiž předfinancovávají a spolufinancují rozsáhlé investice do regionální infrastruktury (rekonstrukce silnic II. a III. tříd, občanská vybavenost), cestovního ruchu, vědy a výzkumu. Tyto úvěry jsou zpravidla čerpány v několika tranších s různou délkou splatnosti, obvykle přesahující 10 let. Ostatní úvěry přijaly kraje zejména od Komerční banky, a.s. a České spořitelny, a. s. za účelem předfinancování investičních projektů, oprav silnic či odstraňování povodňových škod. Kraje přijaly též bezúročné půjčky od Státního fondu dopravní infrastruktury ve výši 0,5 mld. Kč na předfinancování výdajů, které mají být kryty prostředky ze strukturálních fondů EU.

Rozdíl mezi stavem peněžních prostředků na bankovních účtech rozpočtového hospodaření krajů a běžných účtech jimi zřízených příspěvkových organizací a stavem zadluženosti se u krajů od roku 2003 udržoval stále nad hranicí 10,0 mld. Kč. V roce 2009 se tento rozdíl skokově snížil na 1,2 mld. Kč. Za rok 2011 byl vykázán rozdíl 1,8 mld. Kč. Tento rozdíl je od počátku existence krajů kladný. V posledních třech letech už jen díky zřizovaným příspěvkovým organizacím.

Tabulka č. 23: Stav na účtech a stav zadluženosti krajů a jimi zřízených příspěvkových organizací v letech 2001-2011(v mld. Kč)

Ukazatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Stav na účtech celkem	4,4	6,9	12,5	13,1	15,1	17,8	21,0	24,9	22,1	22,2	24,1
Zadluženost celkem	0,0	0,0	1,3	1,5	2,9	7,7	10,4	14,6	20,9	19,1	22,3
Rozdíl	4,4	6,9	11,2	11,6	12,2	10,1	10,6	10,3	1,2	3,1	1,8

Regionální rady regionů soudržnosti i v roce 2011 vykázaly velmi nízkou zadluženost (1,1 mil. Kč), jejíž hodnota byla mírně vyšší než hodnota vykázaná za rok 2010. Tato částka je tvořena přijatou návratnou finanční výpomocí mezi rozpočty a krátkodobým úvěrem.

Územní rozpočty v souhrnu ke konci sledovaného období vykázaly zadluženost ve výši **107,2 mld. Kč**, což je o 1,9 % (2,1 mld. Kč) více než v roce předchozím. Jedná se o dosud nejvyšší dosaženou hodnotu zadluženosti.

Tabulka č. 24: Stav na účtech a stav zadluženosti územních rozpočtů v letech 2001–2011 (v mld. Kč)

Ukazatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Stav na účtech celkem	41,9	47,0	59,9	65,7	77,8	84,2	94,6	114,1	93,4	96,6	97,2
Zadluženost celkem	49,3	56,8	72,8	77,5	83,5	90,9	92,2	97,2	104,1	105,1	107,2
Rozdíl	-7,4	-9,8	-12,9	-11,8	-5,7	-6,7	2,4	16,9	-10,7	-8,5	-10,0

Stav finančních prostředků na bankovních účtech rozpočtového hospodaření obcí a DSO, krajů, regionálních rad a na běžných účtech příspěvkových organizací územních samosprávných celků se meziročně zvýšil o téměř 0,6 mld. Kč (0,6 %) na **97,2 mld. Kč**.

III. Výsledky hospodaření zdravotních pojišťoven

Finanční prostředky systému veřejného zdravotního pojištění (dále jen „v.z.p.“) jsou nedílnou součástí veřejných financí. Hodnocení vývoje systému v.z.p. za rok 2011 vychází z údajů ročních statistických a účetních výkazů zdravotních pojišťoven (dále jen „ZP“), zpracovaných v souladu s vyhláškou č. 362/2010 Sb., které byly předloženy na Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „MZ“) a na Ministerstvo financí (dále jen „MF“) do 29.2.2012. Údaje v nich obsažené jsou podkladem i pro vypracování ročních účetních závěrek a výročních zpráv za rok 2011, které dále podléhají povinnému auditu. Ověřené dokumenty předloží ZP do 30.4.2012 na MZ a MF. Po jejich posouzení budou předloženy, společně s návrhem „vyjádření vlády“, vládě a poté, spolu s usnesením vlády (dále jen „UV“), do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR (dále jen „PSP ČR“) ke konečnému projednání. Zdravotně pojistné plány na rok 2011 byly vládou doporučeny UV 174/11 k projednání v PSP ČR. Zde byly schváleny usnesením č. 586/11. Do doby jejich schválení hospodařily všechny ZP podle provizorií (vydaných MZ po projednání s MF). Postupy účtování nebyly pro ZP v r. 2011 upravovány a proto meziroční srovnání výsledků hospodaření systému v.z.p. za rok 2011/2010 poskytuje objektivní údaje.

K 31.12.2011 zajišťovalo osm činných ZP služby systému v.z.p. pro 10 409 487 pojištěnců. K 28.3.2011 došlo (v souladu s § 6 zákona č. 280/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů) ke sloučení ZP Média se Všeobecnou zdravotní pojišťovnou (dále jen „VZP ČR“). Účetní závěrka ZP Média k 28.3.2011 byla uzavřena auditorem s výhradou a VZP ČR, po zbývajícím období r. 2011, prováděla analýzu převzatých dokumentů a upřesňovala především stavy převzatých závazků a pohledávek.

Z hlediska organizačního uspořádání systému v.z.p. bylo krajské uspořádání, doplněné územními pracovišti, povinné podle zákona č. 551/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, pouze pro VZP ČR. Její síť poboček, územních pracovišť a především smluvních zdravotnických zařízení (dále jen „ZZ“) zajišťovala celostátní dostupnost zdravotní péče. U VZP ČR bylo v r. 2011 v průměru registrováno 6 275 820 pojištěnců (60,4 %), u sedmi ZZP bylo zaregistrováno celkem 4 118 487 pojištěnců (39,6 %). Vývoj počtu pojištěnců byl v r. 2011 ovlivněn připravovaným přechodem na roční frekvenci registračních termínů (s účinností od 1. 1. 2012) již při posledním registračním termínu k 1. 10. 2011. Připravovaná změna měla u VZP ČR za následek citelný úbytek pojištěnců, který převýšil počet převzatých pojištěnců od ZP Média. Důvodem byly především obavy pojištěnců o dostatečnou platební schopnost VZP ČR v r. 2012. K 31.12.2011 VZP ČR registrovala již pouze 6 251 241 pojištěnců (60,1%) a ostatní ZZP celkem 4 158 246 (39,9 %).

Průměrný počet zaměstnanců systému v.z.p. dosáhl 6 327 osob s meziročním úbytkem o 10,3 %. Úbytek zaměstnanců zaznamenala především VZP ČR v důsledku probíhající centralizace informačního systému.

Vývoj hospodaření systému v.z.p. v roce 2011 lze charakterizovat následujícími údaji:

Tabulka č. 25: Vývoj hospodaření systému v.z.p. v roce 2011 (v mil. Kč)

Vývoj hospodaření veřejného zdravotního pojištění Vybrané ukazatele	Skutečnost	Rozdíl	Změna	Neauditované výsledky hospodaření	Rozdíl	Změna
	v mil. Kč 2010	v mil. Kč 2010 - 2009	v % 2010 / 2009	v mil. Kč 2011	v mil. Kč 2011 - 2010	v % 2011 / 2010
Příjmy v systému veřejného zdravotního pojištění celkem	215 615	3 416	101,6	220 390	4 775	102,2
v to m: inkaso pojistného po přerozdělování	212 782	4 042	101,9	217 642	4 860	102,3
z toho: ze SR na nevýdělečné pojištěnce *)	52 473	3 269	106,6	52 960	487	100,9
ostatní příjmy a výnosy v.z.p.	2 220	-854	72,2	2 199	-21	99,1
výnosy z komerční činnosti, smluvního pojištění a připojištění	98	-11	89,9	94	-4	95,9
platby od zahr. pojišťoven na základě mezimár.smluv	5 15	239	186,6	455	-60	88,3
Výdaje v systému zdravotního pojištění celkem	222 500	3 870	101,8	225 545	3 045	101,4
v to m: výdaje na zdravotní péči	214 373	4 340	102,1	217 641	3 268	101,5
provozní režie	7 657	-506	93,8	7 284	-373	95,1
výdaje za cizince uhrazené zdravotnickým zařízením	421	43	111,4	552	131	131,1
náklady na celkovou komerční činnost	49	-7	87,5	68	19	138,8
Saldo všech příjmů celkem a výdajů celkem	-6 885	-454	107,1	-5 155	1 730	74,9
Saldo příjmů a výdajů bez vlivu komerční činnosti	-6 934	-450	106,9	-5 181	1 753	74,7

*) Rozdíl mezi skutečnými výdaji na platby za nevýdělečné pojištěnce ze státního rozpočtu a výstupy z účetnictví je způsoben časovým posunem, v důsledku procesu 12. přerozdělování pojistného.

Vlivem zákona č. 362/2009 Sb. došlo v r. 2010 k navýšení platby státu z 677 Kč na 723 Kč měsíčně na jednoho "státem hrazeného pojištěnce". Celková platba státu v r. 2010 dosáhla 52 700 mil. Kč.

V r. 2011 se platba státu ve výši 723 Kč nezvyšovala, celková platba státu dosáhla 52 717 mil. Kč v důsledku nárůstu počtu pojištěnců zařazených v této kategorii.

Položky výdaje celkem za rok 2011 a saldo celkem za r. 2011 byly (oproti výkazům ZP) sníženy o hodnotu 4 471 mil. Kč, tj. částku, která byla v závěru roku 2011 převedena na zvláštní účet přerozdělování a zůstala na tomto účtu uložena až do 1. přerozdělování v lednu 2012.

Příjmy celkem v roce 2011 dosáhly 220 390 mil. Kč, s meziročním nárůstem o 2,2 % (zvýšení tempa meziročního nárůstu o 0,6 p. b.). Z toho příjmy pojistného po přerozdělování dosáhly 217 642 mil. Kč, s meziročním nárůstem o 2,3 % (při zvýšení tempa meziročního nárůstu o 0,4 p. b.). Příjmy z vlastního výběru dosáhly 164 682 mil. Kč a meziročně vzrostly o 2,7 %. Výše vyměřovacích základů pojistného se meziročně nezměnila u zaměstnanců, zaměstnavatelů, OSVČ, osob bez zdanitelných příjmů, ani u osob za které je plátcem stát. Výše platby státu za jednoho pojištěnce činila v obou porovnávaných obdobích 723 Kč na měsíc. Celkový počet státem hrazených pojištěnců dosahoval v r. 2011 v průměru 6 070 007 osob. Platba státu v r. 2011 dosáhla 52 717 mil. Kč a vlivem vyššího počtu státem hrazených pojištěnců meziročně vzrostla o 17 mil. Kč. Při 100 % přerozdělování pojistného nemá na příjmy jednotlivých ZP vliv jejich rozdílná skladba plátců pojistného. Kriteria procesu přerozdělování se každoročně aktualizují s vazbou na vynaložené náklady na zdravotní péči **všech pojištěnců** (o dva roky zpět), v členění na muže a ženy po 5 letech věku. Zvláštní postup je používán u propočtu podílu za tzv. „nákladné pojištěnce“ v oddělené části systému 100 % přerozdělování. Principu 100 % přerozdělování pojistného podléhá veškeré vybrané pojistné, platba státu, prostředky úroků vzniklých na zvláštním účtu (snížené o poplatky za vedení tohoto účtu) i mimořádné prostředky získané podle § 6a zákona č. 280/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, při uzavření procesu likvidace některé ze ZP.⁴

V roce 2011 získala VZP ČR při přerozdělování vybraného pojistného a plateb státu celkem 47 343 mil. Kč, s meziročním nárůstem o 254 mil. Kč. Výsledné roční saldo měsíčních odvodů a příjmů z přerozdělování u souboru ZP bylo 5 617 mil. Kč, s meziročním nárůstem o 232 mil. Kč. Z této skupiny odvedla na zvláštní účet přerozdělování finanční prostředky pouze OZP v celkové hodnotě 2 157 mil. Kč.

⁴ K 31.12.2011 nebyla uzavřena ještě likvidace Hornické zaměstnanecké zdravotní pojišťovny a Mendlovy zdravotní pojišťovny. V průběhu r. 2011 došlo k výmazu z obchodního rejstříku pouze u ZP Sport, likvidační zůstatek však byl nulový.

Průměrné příjmy celkem na jednoho pojištěnce v roce 2011 dosáhly 21 203 Kč. Nejvyšší příjmy vykázala VZP ČR v hodnotě 22 674 Kč, nejnižší příjmy celkem vykázala ZP Metal-Alliance v hodnotě 17 802 Kč; ZZP v průměru dosáhly hodnoty 18 962 Kč.

Ostatní příjmy a výnosy v.z.p. v r. 2011 dosáhly 2 199 mil. Kč (1 % z celkových příjmů) a jejich výše meziročně stagnovala.

Na bankovní účty základních fondů zdravotního pojištění bylo prostřednictvím Centra mezistátních úhrad převedeno od zahraničních pojišťoven 455 mil. Kč. Celkový stav vzájemných pohledávek a závazků vykazoval k 31.12.2011 převis pohledávek vůči zahraničním pojišťovnám hodnotu 516 mil. Kč. Tento rozdíl je přechodně kryt především z bankovního účtu základního fondu zdravotního pojištění VZP ČR.

Roční výdaje systému v.z.p. celkem dosáhly 225 545 mil. Kč, s meziročním nárůstem o 1,4 % (meziroční tempo růstu pokleslo o 0,4 p. b.). Jedná se o „objektivizované výdaje“, ze kterých byly vyjmuty mimořádné odvody části zůstatků z bankovních účtů základních fondů, provedené v souladu se zákonem č. 298/2011 Sb.⁵. Z hodnoty objektivizovaných výdajů dosáhly výdaje na zdravotní péči 217 641 mil. Kč (tj. 96,5 %). Jejich meziroční nárůst dosáhl 1,5 %, při meziročním poklesu tempa růstu o 0,6 p. b.

V přepočtu na jednoho pojištěnce dosáhly průměrné roční výdaje za zdravotní péči hrazenou ze základního fondu zdravotního pojištění 20 872 Kč (u ZZP celkový průměr 18 524 Kč, u VZP ČR 22 412 Kč). Vykázané rozdíly ve výdajích za zdravotní péči mezi VZP ČR a skupinou ZZP byly ovlivněny, jak rozdílnou skladbou pojištěnců, tak i smluvními vztahy se ZZ a cenovými dodatky na rok 2011. V obou skupinách ZP byly vynaložené výdaje na zdravotní péči vyšší než dosažené příjmy z přerozdělování. Podrobnou analýzu nákladů na zdravotní péči, v členění na jednotlivé segmenty zdravotní péče, budou obsahovat jednotlivé výroční zprávy ZP za rok 2011 a souhrnné hodnocení vývoje systému v.z.p. (termín předložení vládě září 2012).

V oblasti tvorby a čerpání fondů prevence v r. 2011 již nebyla v platnosti žádná omezení (z dohod s MZ) a jejich čerpání podléhalo, v souladu se zákony, pouze rozhodnutí správních rad. V souladu s § 16 zákona č. 280/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, uhradily ZZP v roce 2011 každému pojištěnci nadstandardní péči v průměru za 108 Kč. VZP ČR, v souladu s podmínkami § 7 zákona č. 551/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, vynaložila v průměru pouze 41 Kč. Na rozdíl od ZZP může sice VZP ČR tvořit i čerpat tyto prostředky i v období kdy nevykazuje vyrovnané hospodaření, avšak přiděly do fondu prevence jsou u VZP ČR ze zákona trvale nižší.

Podle usnesení vlády č. 202/2011 se mělo MZ pokusit dohodou se ZP i na roky 2011 a 2012 zajistit snížení nákladů na činnost (obdobně jako v letech 2009 a 2010). K uzavření dohody však nedošlo a tak průměrný koeficient v procentech mohl (v souladu § 7 vyhlášky č. 418/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů) dosáhnout za systém v.z.p. až 3,47 %. Avšak v důsledku opatření jednotlivých ZP dosáhlo skutečné čerpání v průměru 2,79 %. VZP ČR ve skutečnosti čerpala limit ve výši 2,73 %, tj. absolutní částka jejího přidělu na vlastní činnost dosáhla 3 863 mil. Kč. Průměrný limit za skupinu ZZP dosáhl 2,90 % a celková

---

⁵ Tyto odvody ve výši 1/3 zůstatků finančních prostředků bankovních účtů základních fondů zdravotního pojištění podle stavu k 31.12.2010 odvedly již v r. 2011 všechny ZP, s výjimkou VZP ČR a VoZP ČR. Hodnota odvodů uskutečněných do 31. 12. 2011 činila 4 471 mil. Kč. Zbývající část odvodů od VZP ČR a VoZP ČR ve výši 899 mil. Kč byla provedena v termínu do 5.1.2012 tak, jak umožňoval zákon č. 298/2011 Sb. Do 5.1.2012 byl uskutečněn i odvod ze Zajišťovacího fondu ve výši 732 mil. Kč. Celková hodnota mimořádných prostředků zapojených do 1.přerozdělování r. 2012 činila 6 102 mil. Kč. VZP ČR, v rámci daného přerozdělení, získala navíc v lednu 2012 cca 3,2 mld. Kč.

hodnota přidělů činila 2 252 mil. Kč. Při zapojení existujících zůstatků na bankovních účtech fondů provozního charakteru do financování provozních potřeb vynaložily ZP na provozní režii (včetně investičních výdajů) prostředky ve výši 7 284 mil. Kč, z toho na investiční výdaje bylo použito celkem 793 mil. Kč (z toho u VZP ČR 496 mil. Kč).

VZP ČR převzala při sloučení se ZP Média povinnost splacení půjčky vůči původnímu žadateli o zřízení ZP Média. Nesplacená výše půjčky činila k okamžiku sloučení 130 mil. Kč, do konce roku 2011 splatila VZP ČR z provozních prostředků 97 mil. Kč. Z ostatních ZZP přijala pouze ZP Metal – Aliance v r. 2011 komerční úvěr 55 mil. Kč na nákup provozní budovy. V průběhu roku splatila 1 mil. Kč. Splacení tohoto úvěru je rozloženo do r. 2016, zdrojem k úhradě budou prostředky fondu reprodukce majetku. Ostatní ZZP hospodařily v r. 2011 bez úvěrů, půjček a jakýchkoliv finančních výpomocí.

Saldo příjmů celkem a výdajů celkem (dále jen „saldo“) u činných ZP jako celku dosáhlo v roce 2011 hodnoty -5 155 mil. Kč. Záporná hodnota však oproti r. 2010 poklesla na 74,9 %.

Finanční rezervy na bankovních účtech všech fondů v.z.p. k 31.12.2011 poklesly, v důsledku záporného salda, meziročně o 9 634 mil. Kč a dosáhly 14 701 mil. Kč. V úbytku finančních prostředků je obsažena i hodnota 4 471 mil. Kč, která představuje v předstihu provedené odvody ZZP na zvláštní účet přerozdělování v návaznosti na zákon č. 298/2011 Sb. Zůstatky finančních prostředků u jednotlivých ZP (v přepočtu na jednoho pojištěnce) jsou velmi nerovnoměrné. Nejnižší finanční rezervy v přepočtu na jednoho pojištěnce vykázala VZP ČR ve výši 273 Kč/1 pojištěnce, průměr za ZZP dosáhl 3 153 Kč/1 pojištěnce.

Na bankovních účtech základních fondů zdravotního pojištění bylo soustředěno celkem 8 965 mil. Kč. U VZP ČR byla zásoba na bankovním účtu základního fondu zdravotního pojištění 911 mil. Kč, avšak vytvořená pouze z prostředků rezervního fondu, který zůstal k 31.12.2011 téměř vyčerpán. Daná zásoba byla vytvořena účelově, aby mohl být splněn závazek z přechodného ustanovení zákona č. 298/2011 Sb., který do 5.1.2012 vyžadoval převedení skutečného objemu finančních prostředků z bankovního účtu VZP ČR na zvláštní účet přerozdělování ve výši 766 mil. Kč.

Zůstatky na bankovních účtech rezervních fondů dosáhly k 31.12.2011 celkem 1 038,4 mil. Kč. Z toho u VZP ČR činila zásoba pouze 0,3 mil. Kč. Ostatní ZZP naplnily rezervní fondy v souladu se zákonem.

Zůstatky na bankovních účtech provozního charakteru dosáhly k 31.12.2011 celkem 4 098 mil. Kč (z toho VZP ČR 784 mil. Kč) a meziročně poklesly o 654 mil. Kč. Z toho zůstatky finančních prostředků sociálních fondů (určené pro zaměstnance) dosáhly celkem 63 mil. Kč, s meziročním poklesem o 9 mil. Kč. Na bankovních účtech fondů prevence (nadstandardní péče pro pojištěnce) bylo soustředěno 591 mil. Kč (z toho VZP ČR 19 mil. Kč), s meziročním nárůstem o 127 mil. Kč. Nárůst zůstatků u ZZP byl důsledkem uvolnění tvorby fondů ZZP v r. 2011 (v r. 2009 a 2010 byly regulovány v rámci dohod s MZ).

Poměr mezi stavem závazků a pohledávek v systému v.z.p. a jejich strukturou ukazují následující srovnání:

Tabulka č. 26: Stav závazků, pohledávek a dalších položek (v tis. Kč)

Stavy závazků, pohledávek, dohadných položek, rezerv a opravných položek	2010		2010		2011		Meziroční změny 2011/2010 v %		
	VZP ČR	ZZP	celkem	VZP ČR	ZZP	celkem	VZP ČR	ZZP	Celkem
	Ukazatel k datu 31.12.daného roku		celkem	činné ZP	celkem	činné ZP		celkem	činné ZP
Závazky celkem	19 522 216	8 711 744	28 233 960	24 564 784	9 201 675	33 766 459	125,8	105,6	119,6
v to m: závazky vůči zdravotnickým zařízením ve lhůtě splatnosti	17 518 582	8 214 314	25 732 896	19 804 396	8 624 421	28 428 817	113,0	105,0	110,5
závazky vůči zdravotnickým zařízením po lhůtě splatnosti		0	0	0	0	0			
ostatní závazky ve lhůtě splatnosti	2 003 634	497 430	2 501 064	4 760 388	577 254	5 337 642	237,6	116,0	213,4
ostatní závazky po lhůtě splatnosti		0	0	0	0	0			
Pohledávky celkem - v metodice platné od 1.1.2010 *)	25 832 341	11 921 610	37 753 951	22 967 397	15 513 264	38 480 661	88,9	130,1	101,9
v to m: pohledávky za plátcí pojistného ve lhůtě splatnosti	8 033 606	6 253 036	14 286 642	7 865 374	6 644 807	14 510 181	97,9	106,3	101,6
pohledávky za plátcí pojistného po lhůtě splatnosti *)	14 535 187	4 868 255	19 403 442	12 096 527	5 208 228	17 304 755	83,2	107,0	89,2
pohledávky za zdravotnickými zařízeními ve lhůtě splatnosti	1 657 663	433 384	2 091 047	997 972	390 078	1 388 050	60,2	90,0	66,4
pohledávky za zdravotnickými zařízeními po lhůtě splatnosti	0	1 275	1 275	770 495	2 512	773 007		197,0	60 628,0
ostatní pohledávky ve lhůtě splatnosti	1 485 599	210 762	1 696 361	1 120 199	3 197 863	4 318 062	75,4	1 517,3	254,5
ostatní pohledávky po lhůtě splatnosti	120 286	154 898	275 184	116 830	69 776	186 606		45,0	67,8
dohadné položky pasivní (k závazkům)	1 093 114	2 324 237	3 417 351	921 383	1 644 878	2 566 261	84,3	70,8	75,1
dohadné položky aktivní (k pohledávkám)	645 351	635 898	1 281 249	416 534	530 242	946 776	64,5	83,4	73,9
Rezervy celkem změna metodiky k 1.1.2008 a 1.1.2010	65 430	14 998	80 428	87 397	14 991	102 388	133,6	100,0	127,3
Opravné položky celkem - nová položka od 1.1.2010 *)	16 078 115	5 683 237	21 761 352	18 834 482	6 244 733	25 079 215	117,1	109,9	115,2
Pohledávky celkem včetně opravných položek	41 910 456	17 604 847	59 515 303	41 801 879	21 757 997	63 559 876	99,7	123,6	106,8

*) Hodnoty opravných položek byly v r. 2010 (v důsledku změny účetní metodiky) vyčleněny z pohledávek celkem a z pohledávek po lhůtě splatnosti a jejich výše je čtvrtletně upřesňována.

Pozn.: V roce 2011 jsou zvýšeny ostatní závazky VZP ČR „časově omezenými závazky vůči ZZP“, které vznikly v důsledku převodu finančních prostředků na zvláštní účet přerozdělování podle zákona č. 298/2011 Sb. Z téhož důvodu jsou u ZZP přechodně evidovány zvýšené ostatní pohledávky.

V závazcích celkem nejsou obsaženy zůstatky komerčního úvěru ZP ME-A a zůstatky splátky půjčky ZP Média, kterou ještě v r. 2012 bude splácet VZP ČR.

Stav pohledávek celkem k 31.12.2011 dosáhl 38 481 mil. Kč, k tomu byl vykázán stav opravných položek v hodnotě 25 079 mil. Kč (z toho VZP ČR 18 834 mil. Kč a soubor ZZP 6 245 mil. Kč). Z pohledávek celkem dosáhly pohledávky po lhůtě splatnosti 17 305 mil. Kč. Celkový stav pohledávek celkem vč. opravných položek dosáhl 63 560 mil. Kč a meziročně vzrostl o 6,8 %. Nárůst se promítl do hospodaření ZZP (o 23,6 %), u VZP ČR došlo k nevýraznému snížení o 0,3 %. Stav ostatních pohledávek u ZZP byl přechodně na přelomu roku 2011-2012 navýšen o částku 3 191 mil. Kč v důsledku předčasného převodu finančních prostředků na zvláštní účet (zajištění povinnosti vyplývající ze zákona č. 298/2011 Sb.).

Hodnota odpisů nedobytných pohledávek za pojistným a příslušenstvím dosáhla v r. 2011 celkem 4 245 mil. Kč, dalších 373 mil. Kč bylo jednotlivými ZP a jejich Rozhodčími orgány prominuto plátcům pojistného v důsledku rozhodnutí o odstranění tvrdosti v oblasti příslušenství (při splnění zákonné podmínky úhrady pojistného). Nad rámec zaúčtovaných pohledávek vůči plátcům pojistného byl propočtem stanoven k 31.12.2011 stav dohadných položek aktivních 947 mil. Kč, který představoval výši neproučtovaných pohledávek.

Stav závazků celkem dosáhl k 31.12.2011 hodnoty 33 766 mil. Kč, s meziročním nárůstem o 19,6 % (z toho u VZP ČR o 25,8 % a u ZZP o 5,6 %). Nárůst závazků byl přechodně v závěru roku 2011 zvýšen u VZP ČR o 3 191 mil. Kč, v důsledku převodu prostředků od ZZP na zvláštní účet přerozdělování. Všechny ZZP hospodařily k 31.12.2011 bez závazků po lhůtě splatnosti vůči ZZ. Závazky ve lhůtě splatnosti vůči ZZ dosáhly k 31.12.2011 celkem 28 429 mil. Kč a meziročně vzrostly o 10,5 %. Stav těchto závazků, v přepočtu na denní výdaje za zdravotní péči, představoval k 31.12.2011 v průměru 48 dnů (v rozmezí od 28 dnů u RBP do 53 dnů u VoZP ČR). VZP ČR vykázala přepočtený stav závazků 51 dnů. Všechny tyto závazky byly uvedeny jako závazky ve lhůtě splatnosti. Součástí závazků celkem byly i dohadné položky pasivní ve výši 2 566 mil. Kč, s meziročním poklesem o 24,9 %. Daná položka vyjadřuje především neuzavřená zúčtování zdravotní péče jejichž vypořádání se, s ohledem na složitá pravidla kontrolních mechanismů vložená do platných právních předpisů (např. korekční koeficienty), posouvá obvykle až do 2. pololetí následujícího roku.

Celková hodnota čistých aktiv a pasiv dosáhla k 31.12.2011 (sl. 4 výkazu Rozvaha) za systém v.z.p. jako celek 63 810 mil. Kč; z toho VZP ČR dosáhla 32 975 mil. Kč a ZZP

30 834 mil. Kč⁶. Jak aktiva, tak i pasiva systému v.z.p. byla přechodně navýšena o hodnotu převodů finančních prostředků ve výši 3 191 mil. Kč z bankovních účtů ZZP zvláštní účet pro potřeby 1. přerozdělování 2012.

Aktiva celkem byla tvořena, z 58,8 % pohledávkami z v.z.p.(vč. dohadných položek aktivních), z 27,2 % vlastními finančními prostředky a z 8,9 % dlouhodobým hmotným majetkem. V aktivech VZP ČR a OZP se tak jako v předchozích letech projevuje i hodnota akcií jejich dceřiných společností – komerčních pojišťoven⁷. VZP ČR v průběhu 2. pololetí získala navíc dalších 46 % akcií IZIP a. s. a stala se tak vlastníkem 51 % akcií této společnosti. Zbývající položky aktiv systému v.z.p. nejsou z hlediska struktury ani objemu významné.

V pasivech celkem se promítají především stavy závazků z v.z.p.(včetně dohadných položek pasivních) v podílu 51,6 %, zůstatky fondů v.z.p., které tvoří 26,4 % a zůstatky ostatních kapitálových fondů které tvoří 19,9 %. Ostatní položky pasiv jsou z pohledu hospodaření systému v.z.p. nevýznamné.

Součástí systému v.z.p. byly i prostředky Zajišťovacího fondu, vytvořené v letech 1998 až 2005 z povinných příspěvků ZZP, poté byla tato povinnost ročních příspěvků novelou zákona č. 280/1992 Sb. zrušena. Fond je řízen 5 člennou správní radou, jmenovanou ministrem zdravotnictví. V souvislosti s pokračující recesí bylo rozhodnuto o zapojení těchto prostředků do systému přerozdělování na zvláštním účtu. Zákon č. 298/2011 Sb. stanovil převod ve výši 95 % zde soustředěných prostředků k 31.12.2010 (793 mil. Kč) v termínu do 5.1.2012 na zvláštní účet přerozdělování za účelem posílení prostředků 1. přerozdělování r. 2012. Tento převod byl uskutečněn v zákonem stanoveném termínu.

Detailní rozbor hospodaření jednotlivých ZP bude pro potřeby vlády ČR a PSP ČR zpracován v souvislosti s hodnocením výročních zpráv za rok 2011.

---

⁶ Z hodnoty čistých aktiv byly již v r. 2010 vyloučeny opravné položky k pojistnému, které se každé čtvrtletí přehodnocují a z hlediska účetního se jedná o pohledávky aktivně vymáhané na dlužnících.

⁷ U VZP ČR jde o Pojišťovnu VZP a. s., která funguje od 1. 5. 2004 a u OZP o pojišťovnu Vitalitas a. s., která byla založena v roce 1998). Obě akciové společnosti jsou ve 100% vlastnictví jmenovaných ZP. Hodnota akcií v držení VZP ČR, včetně IZIP a. s. činila 106 024 tis. Kč, u OZP 139 751 tis. Kč.

IV. Přehled o stavech fondů organizačních složek státu

V souladu s ustanovením § 29 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, je součástí návrhu státního závěrečného účtu i přehled o stavech fondů organizačních složek státu (dále též „OSS“).

Podle § 48 zákona o rozpočtových pravidlech **OSS tvoří tyto peněžní fondy: rezervní fond a fond kulturních a sociálních potřeb.** Způsob tvorby a možnosti použití peněžních fondů OSS jsou stanoveny rozpočtovými pravidly a vyhláškou Ministerstva financí č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, ve znění pozdějších předpisů.

Zůstatek rezervních fondů OSS vykázaný na bankovních účtech ke konci roku 2011 **dosáhl 1,3 mld. Kč** a proti stavu ke konci předchozího roku se snížil o 495 mil. Kč. Změna stavu byla výsledkem nižších příjmů rezervních fondů OSS v hodnoceném období ve srovnání s objemem prostředků fondů převedených do příjmů OSS k jejich použití k financování výdajů. V bankovním zůstatku rezervních fondů OSS ve výši 1,3 mld. Kč tvořily převažující většinu prostředky získané z prodeje majetku, se kterým bylo zmocněno hospodařit Ministerstvo obrany a dále prostředky ze zahraničí včetně peněžních darů, poskytnuté převážně bez uvedení účelu jejich použití, v menší míře prostředky poskytnuté na stanovený účel.

Nejvíce prostředků na účtech rezervních fondů **měla** ke konci roku 2011 kapitola **Ministerstvo obrany** (957 mil. Kč), Ministerstvo vnitra (95 mil. Kč), Ministerstvo dopravy (56 mil. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (41 mil. Kč), Ministerstvo životního prostředí (40 mil. Kč), Ministerstvo financí (35 mil. Kč) a Český statistický úřad (11 mil. Kč). Ostatní ministerstva a ústřední úřady měly na účtech podstatně menší částky anebo neměly žádné prostředky.

Podrobnější údaje a informace o prostředcích rezervních fondů jsou obsaženy v návrzích závěrečných účtů jednotlivých kapitol státního rozpočtu za rok 2011 předložených příslušným výborům Poslanecké sněmovny.

Stav fondu kulturních a sociálních potřeb všech OSS se v průběhu roku 2011 snížil z 590 mil. Kč ke konci roku 2010 na **494 mil. Kč** ke konci roku 2011, tj. o 96 mil. Kč.

Vyhláškou č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, byla s účinností **od 1. ledna 2010** stanovena **nová směrná účtová osnova**, která změnila strukturu fondů účetních jednotek.

Tabulka č. 27: Přehled o stavech peněžních fondů organizačních složek státu *) (v tis. Kč)

K a p i t o l a	FKSP			Rezervní fond		
	Stav k 31.12.2010	Stav k 31.12.2011	Změna stavu	Stav k 31.12.2010	Stav k 31.12.2011	Změna stavu
	1	2	3=2-1	4	5	6=5-4
301	Kancelář prezidenta republiky	576	467	-109		
302	Poslanecká sněmovna Parlamentu	874	458	-416		
303	Senát Parlamentu	811	407	-404		
304	Úřad vlády	2 966	2 203	-763		
305	Bezpečnostní informační služba	13 669	12 205	-1 464		
306	Ministerstvo zahraničních věcí	2 263	1 666	-597	5 109	2 024
307	Ministerstvo obrany	175 974	140 271	-35 703	1 471 911	956 529
308	Národní bezpečnostní úřad	969	684	-285		
309	Kancelář Veřejného ochránce práv	236	302	66		
312	Ministerstvo financí	24 853	27 699	2 846	16 508	35 286
313	Ministerstvo práce a sociálních věcí	28 766	13 000	-15 766	33 110	40 801
314	Ministerstvo vnitra	174 561	165 100	-9 461	75 098	94 599
315	Ministerstvo životního prostředí	5 627	3 703	-1 924	44 321	39 655
317	Ministerstvo pro místní rozvoj	1 536	353	-1 183		
321	Grantová agentura	99	18	-81	24	63
322	Ministerstvo průmyslu a obchodu	3 978	3 845	-133	2 768	2 950
327	Ministerstvo dopravy	4 235	3 181	-1 054	60 527	55 826
328	Český telekomunikační úřad	1 077	364	-713		
329	Ministerstvo zemědělství	25 925	16 528	-9 397	807	510
333	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	3 918	1 519	-2 399	1 516	1 853
334	Ministerstvo kultury	1 180	1 286	106		
335	Ministerstvo zdravotnictví	10 236	5 534	-4 702	4 021	6 246
336	Ministerstvo spravedlnosti	77 388	73 119	-4 269		
343	Úřad na ochranu osobních údajů	379	203	-176	201	
344	Úřad průmyslového vlastnictví	161	256	95		
345	Český statistický úřad	7 963	5 532	-2 431	24 681	10 512
346	Český úřad zeměměřičký a katastrální	9 852	7 712	-2 140	696	692
348	Český báňský úřad	401	324	-77		
349	Energetický regulační úřad	431	186	-245		
353	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	559	184	-375		
355	Úřad pro studium totalitních režimů	1 685	1 159	-526		
358	Ústavní soud	521	251	-270		
361	Akademie věd	733	701	-32	5 607	4 932
372	Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	57	56	-1		
374	Správa státních hmotných rezerv	3 838	2 932	-906		
375	Státní úřad pro jadernou bezpečnost	1 557	171	-1 386	1 535	838
376	Gen.inspekce bezpečnostních sborů					
377	Technologická agentura ČR	65	99	34		
381	Nejvyšší kontrolní úřad	374	652	278		
U h r n		590 293	494 330	-95 963	1 748 442	1 253 316
						-495 126

*) Zůstatky na bankovních účtech.

Za oblast organizačních složek státu jako účetních jednotek je kromě rezervních fondů a FKSP vykazován navíc především **fond privatizace**, který se týká Ministerstva financí jako právního nástupce zrušeného Fondu národního majetku České republiky (zákon č. 178/2005 Sb., o zrušení Fondu národního majetku České republiky a o působnosti Ministerstva financí při privatizaci majetku České republiky); o tomto fondu je podrobněji pojednáno v sešitu I. státního závěrečného účtu.

Zůstatky fondu privatizace a ostatních fondů OSS jsou ve stanovené rozvahové struktuře vykazovány takto:

Tabulka č. 28: Zůstatky fondu privatizace a ostatních fondů OSS

	Netto běžné období	Netto minulé období
Fond privatizace	110 821 mil. Kč	111 751 mil. Kč
Ostatní fondy *)	686 mil. Kč	477 mil. Kč

*) podle § 10 vyhlášky č. 410/2009 Sb.